

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsete versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B**

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 139/2014,

12. veebruar 2014,

millega kehtestatakse lennuväljadega seotud nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008

(EMPs kohaldatav tekst)

(ELT L 44, 14.2.2014, lk 1)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

nr lehekülg kuupäev

► **M1** Komisjoni määrus (EL) 2017/161, 31. jaanuar 2017

L 27 99 1.2.2017

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 139/2014,

12. veebruar 2014,

millega kehtestatakse lennuväljadega seotud nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008

(EMPs kohaldatav tekst)

Artikkel 1

Reguleerimisese ja -ala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad järgmise kohta:

- a) lennuvälja sertifitseerimise aluse kehtestamise ja taotlejale teatavaks tegemise tingimused, mis on sätestatud II ja III lisas;
- b) lennuväljade, samuti lennuväljade käitamise eest vastutavate organisatsioonide sertifikaatide, sealhulgas lennuvälja konkreetsest planeeringust tulenevate käitamispiirangute pikendamise, muutmise, peatamise, kehtetuks tunnistamise või neile piirangute seadmise tingimused, mis on sätestatud II ja III lisas;
- c) IV lisas sätestatud tingimused lennuvälja käitamiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 216/2008 Va lisas ja vajaduse korral Vb lisas sätestatud oluliste nõuetega;
- d) sertifikaadi omanike vastutusvaldkonnad, mis on sätestatud III lisas;
- e) liikmesriikide väljaantud kehtivate lennuväljasertifikaatide aktsepteerimise ja konverteerimise tingimused;
- f) tingimused, mille alusel otsustatakse mitte lubada määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 4 lõikes 3b nimetatud erandeid, sealhulgas kriteeriumid kaubalennuväljade kohta, erandiga hõlmatud lennuväljadest teatamise kohta ja tehtud erandite läbivaatamise kohta;
- g) tingimused, mille korral tuleb ohutuse huvides käitamine keelata, seda piirata või kehtestada teavad tingimused, mis on sätestatud III lisas;
- h) määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 8a lõike 2 punktis e nimetatud perrooniteenuste osutajate poolse teatamise ning nende järelevalve tingimused ja menetlused, mis on sätestatud II ja III lisas.

2. Lennuväljade sertifitseerimise ja järelevalvega tegelevad pädevad asutused, lennuvälja käitajad ja perrooniteenuste osutajad peavad täitma II lisas sätestatud nõudeid.

3. Lennuvälja käitajad ja perrooniteenuste osutajad peavad täitma III lisas sätestatud nõudeid.

4. Lennuvälja käitajad peavad täitma IV lisas sätestatud nõudeid.

▼B*Artikkel 2***Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „lennuväli” – maapinnal, vees, maapinnale või veekokku rajatud konstruktsioonil või ujuvkonstruktsioonil asuv piiritletud ala (sh mis tahes ehitised, seadmed ja vahendid), mis on täielikult või osaliselt ette nähtud õhusõiduki saabumiseks, väljumiseks või pinnal liikumiseks;
- 2) „lennuk” – õhust raskem mootorõhusõiduk, mille lennuaegne tõstejõud tekib peamiselt konkreetsetes lennutingimustes liikumata kandepindade aerodünaamilise vastumõju toimel;
- 3) „õhusõiduk” – seade, mis püsib atmosfääris õhu vastumõjul, välja arvatud maa- või veepinnalt põrkunud õhu vastumõjul;
- 4) „perroon” – õhusõiduki reisijate, posti või lasti peale- ja mahalaadimiseks ning õhusõidukite tankimiseks, parkimiseks või hoolduseks ette nähtud ala;
- 5) „perrooniteenus” – teenus, mida osutatakse õhusõidukite ja muude sõidukite liikumise ja muu tegevuse reguleerimiseks perroonil;
- 6) „audit” – süstemaatiline, sõltumatu ja dokumenteeritud protsess tõendusmaterjali kogumiseks ja selle objektiivseks hindamiseks eesmärgiga kindlaks määrata nõuetele vastavuse ulatus;
- 7) „sertifitseerimistingimused” – ameti vastu võetud tehnilised normid, milles kirjeldatakse määrase (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade nõuete täitmise võimalusi ning mida organisatsioon saab kasutada sertifitseerimiseks;
- 8) „pädev asutus” – liikmesriigi määratud asutus, millel on lennukijade ning nendega seotud töötajate ja organisatsioonide sertifitseerimiseks ning järelevalveks vajalikud volitused ja kohustused;
- 9) „pidev järelevalve” – toimingud, mille pädev asutus teeb järelevalveprogrammi rakendamiseks, et kontrollida sertifikaadi kehtivuse ajal selle väljaandmise aluseks olevate tingimuste pidevat täitmist;
- 10) „kõrvalekallete lubamise dokument” – ameti välja antud sertifitseerimistingimustest erandite tegemise lubatavuse põhjendamiseks kogutud tõendusmaterjali sisaldav pädeva asutuse koostatud dokument;
- 11) „inspekteerimine” – sõltumatu hindamine vaatluse ja hinnangu alusel, vajaduse korral koos mõõtmise, katsetamise või gradueerimisega kohaldatavatele nõuetele vastavuse kindlakstegemise eesmärgil;

▼B

- 12) „lennuoperatsioon” – start või maandumine;
- 13) „takistus” – paigalseisev (püsiv või ka ajutine) või liikuv objekt või selle osad, mis
- asub/asuvad alal, mis on ette nähtud õhusõidukite liikumiseks pinnal, või
 - ulatub/ulatuvad kõrgemale lendavate õhusõidukite ohutuse tagamiseks vajalikuks kindlaks määratud pinnast või
 - asub/asuvad väljaspool eespool kindlaksmääratud alasid, kuid kujutab/kujutavad ohtu lennuliiklusele;
- 14) „takistuste piirangupind” – pind, mille suhtes kohaldatakse õhuruumi ulatuvate objektide kohta kehtestatud piiranguid;
- 15) „takistuste kaitsepind” – pind, mis on määratud kindlaks visuaal-lähenemise glissaadi indikaatorsüsteemi jaoks ja millest kõrgemale objekt või olemasoleva objekti eenduvad osad ei või ulatuda, välja arvatud juhul, kui asjaomase asutuse hinnangul jääks uus objekt või selle eenduv osa olemasoleva liikumatu objekti varju.

*Artikkel 3***Lennuväljade järelevalve**

1. Iga liikmesriik määrab ühe või mitu üksust liikmesriigi pädeva(-te)ks asutus(t)eks, millel on lennuväljade ning vastavate isikute ja organisatsioonide sertifitseerimise ning järelevalvega seotud asjaomased volitused ja kohustused.
2. Pädev asutus on lennuvälja käitajatest ja perrooniteenuste osutajatest sõltumatu. See sõltumatus saavutatakse pädeva asutuse ja kõnealuste lennuvälja käitajate ning perrooniteenuste osutajate eraldamise teel vähemalt funktsionaalsel tasandil. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused täidavad oma kohustusi erapooletult ja läbipaistvalt.
3. Kui liikmesriik määrab pädevaks asutuseks rohkem kui ühe üksuse, siis peavad olema täidetud järgmised tingimused:
 - a) iga pädev asutus vastutab konkreetselt kindlaks määratud ülesannete ja geograafilise piirkonna eest;
 - b) kõnealused asutused koordineerivad oma tegevust kõigi lennuväljade ja lennuvälja käitajate ning samuti perrooniteenuste osutajate tulemusliku järelevalve tagamiseks.
4. Liikmesriigid tagavad, et pädeva(te)l asutus(t)el on vajalik suutlikkus ja ressursid käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmiseks.
5. Liikmesriigid tagavad, et pädeva asutuse töötajad ei täida järelevalveülesandeid juhul, kui tõendatakse, et sellega võib kaasneda otsene või kaudne huvid, eelkõige perekondlike või finantshuvid konflikt.

▼B

6. Töötajatel, kelle pädev asutus volitab sertifitseerimis- ja/või järelevalveülesandeid täitma, peab olema õigus täita vähemalt järgmisi ülesandeid:

- a) kontrollida asjaomaseid dokumente, andmeid, protseduure ja kõiki muid sertifitseerimis- ja/või järelevalveülesande täitmisega seotud materjale;
- b) teha nendest dokumentidest, andmetest, protseduuridest ja muudest materjalidest koopiaid või väljavõtteid;
- c) küsida kohapeal suulisi selgitusi;
- d) siseneda lennuväljadele, vajalikesse ruumidesse, käitamiskohtadesse või muudesse vajalikesse kohtadesse ja transpordivahenditesse;
- e) teha auditeid, uurimisi, katseid, toiminguid, hindamisi ja inspekteerimisi ning
- f) võtta või algselt vajalikke täitemeeteid.

7. Lõikes 6 loetletud ülesandeid tuleb täita kooskõlas liikmesriigi õigusaktidega.

*Artikkel 4***Teave Euroopa Lennundusohutusametile**

Liikmesriigid teatavad Euroopa Lennundusohutusametile (edaspidi „amet“) kolme kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist selliste lennuväljade ja lennuvälja käitajate nimed, lennuväljade asukohad ja ICAO lennujaamatahised ning asjaomaste lennuväljade reisijate ja kaubaveo lennuoperatsioonide arvu, mille suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 216/2008 ja käesoleva määruse sätteid.

*Artikkel 5***Erandid**

1. Liikmesriik teatab ametile määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 4 lõike 3b kohase erandi tegemise otsusest ühe kuu jooksul pärast asjaomase otsuse tegemist. Ametile saadetakse teave sisaldab asjaomaste lennuväljade nimekirja, lennuvälja käitaja nime ning lennuvälja reisijate- ja kaubaveo lennuoperatsioonide arvu vastaval aastal.

2. Liikmesriik kontrollib igal aastal erandiga hõlmatud lennuvälja liiklusnäitajaid. Kui kõnealuse lennuvälja liiklusnäitajad on viimasel kolmel järjestikusel aastal suuremad kui määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 4 lõikes 3b sätestatud näitajad, annab liikmesriik sellest ametile teada ja tühistab erandi.

3. Komisjon võib mis tahes ajal erandi tegemist mitte lubada järgmistel juhtudel:

- a) määruse (EÜ) nr 216/2008 üldised ohutuseesmärgid on täitmata;

▼B

- b) viimasel kolmel järjestikusel aastal on ületatud reisijate- ja kaubaveo liiklusnäitajaid;
 - c) kui erand ei ole kooskõlas mis tahes muude asjakohaste ELi õigusaktidega.
4. Kui komisjon otsustab, et erandi tegemine ei ole lubatud, siis tühistab asjakohane liikmesriik erandi.

*Artikkel 6***Sertifikaatide konverteerimine**

1. Enne 31. detsembrist 2014 pädeva asutuse poolt siseriiklike õigusaktide alusel välja antud sertifikaadid jäävad kehtima, kuni sertifikaadid antakse välja käesoleva artikli alusel või kuni 31. detsembrini 2017, kui kõnealuseid sertifikaate välja ei anta.
2. Pädev asutus annab enne lõikes 1 osutatud perioodi lõppu välja sertifikaadid asjaomastele lennuväljadele ja lennuvälja käitajatele, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) II lisas osutatud sertifitseerimisaluste koostamisel on kasutatud ameti väljaantud sertifitseerimistingimusi, sealhulgas kindlaks määratud ja dokumenteeritud samaväärse ohutustasemega juhtumeid ning eritingimusi;
 - b) sertifikaadi omanik on tõendanud vastavust kehtiva sertifikaadi väljaandmise riiklikest nõuetest erinevatele sertifitseerimistingimustele;
 - c) sertifikaadi omanik on tõendanud vastavust sellistele määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade nõuetele, mida kohaldatakse tema organisatsiooni ja selle tegevuse suhtes ning mis erinevad siseriiklikest nõuetest, mille alusel olemasolev sertifikaat välja anti.
3. Erandina lõike 2 punktist b võib pädev asutus otsustada vastavuse tõendamise loobuda, kui tema hinnangul oleks selleks tõendamiseks vajalikud liigsed või ebaproportsionaalselt suured jõupingutused.
4. Pädev asutus peab vähemalt viie aasta jooksul sertifikaatide konverteerimise menetlusega seotud dokumentide registrit.

*Artikkel 7***Kõrvalekalded sertifitseerimistingimustest**

1. Pädev asutus võib kuni 31. detsembrini 2024 võtta vastu selliseid sertifikaadi väljaandmise taotlusi, mis sisaldavad kõrvalekaldeid ameti kehtestatud sertifitseerimistingimustest, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) sellised kõrvalekalded ei kvalifitseeru käesoleva määruse II lisa punktis ADR.AR.C.020 nimetatud samaväärse ohutustasemega sätena ega ka punkti ADR.AR.C.025 kohase eritingimuseks;

▼B

- b) kõrvalekalded olid olemas enne käesoleva määruse jõustumist;
- c) kõrvalekalletes järgitakse määruse (EÜ) nr 216/2008 Va lisas sätestatud olulisi nõudeid, vajaduse korral koos leevendus- ja parandusmeetmetega;
- d) selliste kõrvalekallete kohta on tehtud täiendav ohutushindamine.

2. Pädev asutus koostab eespool lõikes 1 osutatud tingimuste täitmise tõendamise kohta kõrvalekallete lubamise dokumendi (DAAD). Kõrvalekallete lubamise dokument lisatakse sertifikaadile. Pädev asutus määrab kõrvalekallete lubamise dokumendi kehtivusaja.

3. Lennuvälja käitaja ja pädev asutus kontrollivad, et lõikes 1 osutatud tingimused on jätkuvalt täidetud. Kui see nii ei ole, siis muudetakse kõrvalekallete lubamise dokumenti, selle kehtivus peatatakse või see võetakse tagasi.

*Artikkel 8***Lennuvälja ümbruse kaitse**

- 1. Liikmesriigid tagavad ohutusalase konsulteerimise nende ehitiste puhul, mida kavatakse rajada takistuste piirangu- ja kaitsepindadele ning muudele lennuväljaga seotud pindadele.
- 2. Liikmesriigid tagavad ohutusalase konsulteerimise nende ehitiste puhul, mida kavatakse rajada väljapoole takistuste piirangu- ja kaitsepindasid ning lennuväljaga seotud muid pindasid ja mis ületavad liikmesriikides kindlaksmääratud kõrguse.
- 3. Liikmesriigid tagavad riigipiiride lähedal paiknevate lennuväljade ümbruse kaitse kooskõlastamise teiste liikmesriikidega.

*Artikkel 9***Lennuvälja ümbruse jälgimine**

Liikmesriigid tagavad inimeste tegevuse ja maakasutusega seotud konsulteerimise järgmistel juhtudel:

- a) lennuvälja piirkonna maakasutusega seotud mis tahes arendustegevus ja muudatused;
- b) mis tahes arendustegevus, mis võib tekitada takistuste põhjustatud turbulentsi ja ohustada õhusõidukite käitamist;
- c) ohtliku, segava ja eksitava valgustuse kasutamine;
- d) selliste tugeva peegeldusega pindade kasutamine, mis võib põhjustada pimestamist;

▼B

- e) selliste piirkondade loomine, mis võivad suurendada eluslooduse aktiivsust ning ohustada seega õhusõidukite käitamist;
- f) nähtamatu kiirguse allikad või liikuvad või paiksed objektid, mis võivad häirida või takistada lennunduse side-, navigatsiooni- või seiresüsteemide toimimist.

*Artikkel 10***Elusloodusest tulenevate ohtude haldamine**

1. Liikmesriigid tagavad, et ulukiga kokkupõrke ohtu hinnatakse järgmiste meetmetega:
 - a) kehtestatakse siseriiklik protseduur õhusõiduki ja uluki vahel toimunud kokkupõrke dokumenteerimiseks ja vastava teate esitamiseks;
 - b) kogutakse õhusõidukite käitajatelt, lennuvälja töötajatelt ja muudest allikatest teavet õhusõiduki käitamise jaoks potentsiaalselt ohtlike ulukite olemasolu kohta;
 - c) pädevad töötajad hindavad pidevalt elusloodusest tulenevaid ohte.
2. Liikmesriigid tagavad, et õhusõiduki ja uluki kokkupõrkeid käsitlevad teated kogutakse ja edastatakse ICAO-le, kes sisestab need ICAO linnuga kokkupõrgete infosüsteemi (IBIS) andmebaasi.

*Artikkel 11***Jõustumine ja kohaldamine**

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Lennuväljade sertifitseerimise ja järelevalvega tegelevad pädevad asutused, lennuvälja käitajad ja perrooniteenuste osutajad peavad täitma käesoleva määruse II lisa sätestatud nõudeid enne 31. detsembrist 2017.
3. Artikli 6 alusel sertifitseeritud lennuväljade suhtes kohaldatakse III ja IV lisa alates sertifikaadi väljaandmise kuupäevast.
4. Lennuväljadele, mille sertifitseerimismenetlus algatati enne 31. detsembrist 2014, aga millele ei olnud selleks kuupäevaks sertifikaati antud, antakse sertifikaat välja ainult juhul, kui lennuväli vastab käesoleva määruse nõuetele.
5. Käesoleva määruse II lisa punkti ADR.AR.C.050 ja III lisa punkti ADR.OR.B.060 kohaldatakse alates perrooniteenuste osutamise rakenduseeskirjade jõustumise kuupäevast. II lisa punkti ADR.AR.A.015 ja III lisa punkti ADR.OR.A.015 kohaldatakse perrooniteenuste osutajate suhtes alates perrooniteenuste osutamist käsitlevate rakenduseeskirjade jõustumise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

I LISA

II–IV lisas kasutatud mõistete seletused

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „nõuete täitmise aktsepteeritud meetodid (AMC)” – ameti vastu võetud mittesiduvad standardid, milles kirjeldatakse võimalusi määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade nõuete täitmiseks;
- (2) „olemasolev kiirendus-pidurdusvahemaa” (ASDA) – olemasolev hoovõtu-distsants koos pidurdusala pikkusega, kui see on olemas;
- (3) „lähilennujuhtimisteenus” – lennuliikluse juhtimine (ATC) lennuväljal;
- (4) „lennuväljaseadmed” – seadmed, aparaadid, lisaseadmed, tarkvara või tarvikud, mida kasutatakse või mis on ette nähtud kasutamiseks õhusõiduki käitamise toetamiseks lennuväljal;
- (5) „aeronavigatsioonilised andmed” – aeronavigatsiooniliste faktide, mõistete või juhiste esitamine kindlaksmääratud kujul, nii et need sobivad teabedastuseks, tõlgendamiseks või töötlemiseks;
- (6) „aeronavigatsiooniteabe teenistus” – kindlaksmääratud alal aeronavigatsiooniteabe ning lennundustegevuse ohutuse, regulaarsuse ja efektiivsuse tagamise ning vajalike andmete edastamise eest vastutav teenistus;
- (7) „aeronavigatsiooniteenused” – lennuliiklusteenused; side-, navigatsiooni- ja seireteenused; meteoroloogiateenused aeronavigatsiooni jaoks ja aeronavigatsiooniteabe teenused;
- (8) „lennuliiklusteenused” – lennuinfoteenused, häireteenused, lennuliikluse nõustamisteenused ja lennujuhtimisteenused (piirkondliku, lähenemis- ja lähilennujuhtimisteenused);
- (9) „lennujuhtimisteenus” – teenus, mille eesmärk on:
 1. kokkupõrgete vältimine
 - õhusõidukite vahel ning
 - manööverdusalal olevate õhusõidukite ja takistuste vahel ning
 2. lennuliikluse kiirendamine ja selle korrapärase kulgemise tagamine;
- (10) „õhusõiduki seisuplats” – õhusõiduki parkimiseks ette nähtud ja vastavalt tähistatud ala perroonil;
- (11) „õhusõidukite seisuplatsi ruleerimisriba” – ruleerimisteenuse märgistatud perrooni osa, mis on õhusõidukitele ette nähtud ainult seisuplatsile ruleerimiseks;
- (12) „nõuete täitmise alternatiivsed meetodid” – olemasolevate nõuete täitmise aktsepteeritud meetodite alternatiivid või uued võimalikud meetodid määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade täitmiseks, mille puhul amet ei ole kehtestanud seonduvaid nõuete täitmise aktsepteeritud meetodeid;
- (13) „häireteenus” – teenus, mille eesmärk on teatada asjaomastele organisatsioonidele otsimis- ja päästeabi vajavatest õhusõidukitest ning abistada neid organisatsioone vastavalt vajadusele;

▼B

- (14) „perrooni ruleerimistee” – ruleerimisteede võrgu perroonil asuv osa, mis on ette nähtud perroonil ruleerimiseks;
- (15) „takistustevaba riba” – asjaomase üksuse kontrolli all olev kindlaks määratud ristkülikukujuline maa- või veeala, mis on välja valitud või ette valmistatud selleks, et lennuk saaks selle kohal sooritada starditõusu osa kuni ettenähtud kõrguseni;
- (16) „ohtlikud kaubad” – kaubad või ained, mis võivad kahjustada tervist, ohutust, vara või keskkonda ning mis on loetletud tehnilistes juhendites esitatud ohtlike kaupade loetelus või mida liigitatakse nende juhendite kohaselt;
- (17) „andmekvaliteet” – usaldusväärsuse aste või tase, et esitatud andmed vastavad täpsuse, resolutsiooni ja terviklikkuse poolest andmekasutaja nõuetele;
- (18) „deklareeritud distantsid” –
- olemasolev hoovõtudistsid (TORA);
 - olemasolev stardidistsid (TODA);
 - olemasolev kiirendus-pidurdusvahemaa (ASDA);
 - olemasolev maandumisdistsid (LDA);
- (19) „lennuinfoteenus” – lendude ohutuse ja tõhususe tagamiseks vajalike nõuannete ja teabe andmiseks osutatav teenus;
- (20) „inimteguri põhimõtted” – õhusõidukite projekteerimisel, sertifitseerimisel, käitamisel ja hooldamisel ning sellealasel koolitusel kehtivad põhimõtted, mis tagavad inimese ja süsteemi komponentide ohutu, inimkäitumist arvesse võtva koostöö;
- (21) „inimvõimed” – inimese võimekus ja piiratus, mis mõjutab lennundustegevuse ohutust ja tõhusust;
- (22) „instrumentaalrada” – üks järgmistest rajatüüpidest, mis on ette nähtud õhusõiduki juhtimiseks instrumentaallähenemisprotseduuride kohaselt:
1. „mitte-täppislähenemisrada” – instrumentaalrada visuaalsete ja mittevisuaalsete vahenditega, mis tagavad vähemalt otselähenemiseks vajaliku suunainfo;
 2. „I kategooria täppislähenemisrada” – instrumentaalrada, mis on varustatud mittevisuaalsete vahenditega ja selliste visuaalsete vahenditega, mis on ette nähtud kasutamiseks otsusekõrguse (DH) korral vähemalt 60 m (200 jalga) ja üldise nähtavuse korral vähemalt 800 m või nähtavuse korral rajal (RVR) vähemalt 550 m;
 3. „II kategooria täppislähenemisrada” – instrumentaalrada, mis on varustatud mittevisuaalsete vahenditega ja selliste visuaalsete vahenditega, mis on ette nähtud kasutamiseks otsusekõrguse (DH) korral kuni 60 m (200 jalga), kuid vähemalt 30 m (100 jalga), ning nähtavuse korral rajal (RVR) vähemalt 300 m;

▼B

4. „III kategooria täppislähenemisrada” – instrumentaalrada, mis on varustatud mittevisuaalsete vahenditega ja visuaalsete vahenditega raja pinna tasandil ning:
- A. on ette nähtud kasutamiseks otsusekõrguse (DH) korral alla 30 m (100 jalga) või ilma otsusekõrguseta ja nähtavuse korral rajal (RVR) vähemalt 175 m;
 - B. on ette nähtud kasutamiseks otsusekõrguse (DH) korral alla 15 m (50 jalga) või ilma otsusekõrguseta ja nähtavuse korral rajal (RVR) alla 175 m, kuid vähemalt 50 m;
 - C. on ette nähtud kasutamiseks ilma otsusekõrguseta (DH) ja rajal nähtavuse (RVR) piiranguteta;
- (23) „terviklikkus” – usaldusväärsuse aste, et aeronavigatsioonilised andmed või nende arvulised väärtused ei ole pärast andmete loomist või lubatud muudatuste tegemist kaduma läinud ega muutunud;
- (24) „olemasolev maandumisdistants (LDA)” – maanduva lennuki läbijooksuks olemasoleva ja sobiva raja pikkus;
- (25) „piiratud nähtavuse protseduurid” – lennuväljal I kategooriast halvema nähtavusega lähenemise, piiratud II kategooria lähenemise ning II ja III kategooria lähenemise ja piiratud nähtavusega startimisel ohutuse tagamiseks rakendatavad protseduurid;
- (26) „start piiratud nähtavusega (LVTO)” – startimine tingimustes, kus nähtavus rajal (RVR) on alla 400 m, kuid mitte vähem kui 75 m;
- (27) „I kategooriast halvema nähtavusega lähenemine” – I kategooria instrumentaallähenemine ja maandumine, kus kasutatakse I kategooria otsusekõrgust (DH) ning kus nähtavus rajal (RVR) on väiksem kui tavaliselt kohaldatava otsusekõrguse puhul, kuid mitte alla 400 m;
- (28) „manööverdusala” – õhusõidukite stardiks, maandumiseks ja ruleerimiseks ette nähtud lennuvälja osa, välja arvatud perroonid;
- (29) „meteoroloogiateenused” – vahendid ja teenused, mille abil tagatakse õhusõidukile ilmaprognoosid ja -kokkuvõtted, meteoroloogiliste vaatluste tulemused ning muu aeronavigatsiooniliseks kasutamiseks vajalik meteoroloogiateave ja muud vajalikud andmed, mille riik lennundustegevuses kasutamiseks on esitanud;
- (30) „märgis” – maapinnal asuv tähis piiride ja takistuste markeerimiseks;
- (31) „märgistus” – liiklusalal asuv aeronavigatsiooniteavet edastav sümbol või sümbolite rühm;
- (32) „liiklusal” – õhusõidukite stardiks, maandumiseks ja ruleerimiseks ette nähtud lennuvälja osa, mis koosneb manööverdusalast ja perroonist või perroonidest;
- (33) „navigatsiooniteenused” – vahendid ja teenused, mille abil antakse õhusõidukile teavet tema asukoha ja ajastuse kohta;
- (34) „visuaalrada” – rada, mis on ette nähtud õhusõiduki juhtimiseks visuaallähenemisprotseduuride kohaselt;

▼B

- (35) „piiratud II kategooria lähenemine” – täppis-instrumentaallähenemine ja maandumine instrumentaalmaandumissüsteemi (ILS) või mikrolaine-maandumissüsteemi (MLS) abil rajale, kus ei ole mõnda või kõiki täppislähenemise II kategooria valgustussüsteemi elemente ja kus:

— otsusekõrgus (DH) on alla 200 jala, kuid mitte alla 100 jala;

— nähtavus rajal (RVR) on vähemalt 350 m;

- (36) „järelvalve planeerimistsükkel” – ajavahemik, mil kontrollitakse jätkuvat vastavust;

- (37) „kiirruleerimistee” – rajaga teravnurga all ühendatud ruleerimistee, mis võimaldab maandunud lennukitel lahkuda rajalt suurema kiirusega, kui see oleks võimalik muude ruleerimisteede kasutamisel, vähendades sellega rajal viibimise aega;

- (38) „rada” – maalennuväljal kindlaks määratud ristkülikukujuline ala, mis on ette nähtud õhusõidukite maandumiseks ja startimiseks;

- (39) „raja tüüp” – kas instrumentaalrada või visuaalrada;

- (40) „nähtavus rajal (RVR)” – kaugus, milleni raja telgjoonel asuva õhusõiduki piloot näeb rajamärgistust või raja serva- või teljetulesid;

- (41) „ohutusjuhtimise süsteem” – süsteemsed meetmed ohutuse tagamiseks, sh organisatsiooniline struktuur, vastutusalad, tegevussuunad ja menetlused;

- (42) „pidurdusala” – ristkülikukujuline ala olemasoleva hoovõtudistantsi lõpus, mis on ette nähtud ja sobiv õhusõiduki peatamiseks ebaõnnestunud stardi korral;

- (43) „olemasolev stardidistants (TODA)” – olemasolev hoovõtudistants koos takistustevaba riba pikkusega, kui see on olemas;

- (44) „olemasolev hoovõtudistants” (TORA) – raja pikkus, mis on kasutamiseks kinnitatud ning mis sobib lennuki startimisel maapealseks hoovõtuks;

- (45) „ruleerimistee” – õhusõidukite ruleerimiseks eraldatud liikumistee maalennuväljal, mis on ette nähtud lennuvälja eri osade ühendamiseks ja mis hõlmab järgmist:

— õhusõidukite seisuplatsi ruleerimisriba;

— perrooni ruleerimistee;

— kiirruleerimistee;

- (46) „tehnilised juhendid” – Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni heaks kiidetud ja välja antud dokumendi „Ohtlike kaupade ohutu õhuveo tehnilised juhendid” (dokument 9284-AN/905) uusim kehtiv väljaanne koos lisade ja täiendustega;

▼B

(47) „sertifikaadi tingimused” –

- ICAO asukohatähis;
- käitamistingimused (VFR/IFR, päev/öö);
- rajad - deklareeritud distantid;
- raja tüüp/tüübid ja võimalikud lähenemised;
- lennuvälja viitekood;
- võimalus käitada lennuvälja viitekoodi tähega tähistatavatest õhusõidukitest suuremaid õhusõidukeid;
- perrooniteenuste osutamine (jah/ei);
- pääste- ja tuletõrjeteeninduse ohutuse kindlustamise tase;

(48) „visuaalsed vahendid” – indikaatorid ja signaalseadmed, märgistus, tuled, märgid ja märgised või nende kombinatsioonid.

II LISA

Nõuded asutustele – lennuväljad (ADR.AR-osa)

A-ALAJAGU – ÜLDNÕUDED (ADR.AR.A)

ADR.AR.A.001. Reguleerimisala

Käesolevas lisas kehtestatakse nõuded lennuväljade sertifitseerimise ja järelevalvega seotud pädevatele asutustele, lennuvälja käitajatele ja perrooniteenuste osutajatele.

ADR.AR.A.005. Pädev asutus

Lennuvälja asukoha liikmesriigi nimetatud pädev asutus vastutab järgmise eest:

- a) lennuvälja ja lennuvälja käitaja sertifitseerimine ja järelevalve;
- b) perrooniteenuste osutajate järelevalve.

ADR.AR.A.010. Järelevalvedokumendid

- a) Pädev asutus tagab asjaomastele töötajatele kõik nende ülesannete ja kohustuste täitmiseks vajalikud õigusaktid, standardid, eeskirjad, tehnilised väljaanded ja seonduvad dokumendid.
- b) Pädev asutus teeb lennuvälja käitajatele ja muudele huvitatud isikutele kohaldatavate nõuete täitmise lihtsustamiseks kättesaadavaks õigusaktid, standardid, eeskirjad, tehnilised väljaanded ja seonduvad dokumendid.

ADR.AR.A.015. Nõuete täitmise meetodid

- a) Amet töötab välja nõuete täitmise aktsepteeritud meetodid, mida võib kasutada määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade täitmiseks. Kui järgitakse nõuete täitmise aktsepteeritud meetodeid, on täidetud ka nendega seotud rakenduseeskirjade nõuded.
- b) Rakenduseeskirjade nõuetele vastavuse tagamiseks võib kasutada nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid.
- c) Pädev asutus kehtestab süsteemi, et pidevalt hinnata, kas tema või tema järelevalve alla kuuluvate lennuvälja käitajate või perrooniteenuste osutajate poolt kasutatavate nõuete täitmise alternatiivsete meetoditega tagatakse määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade nõuete täitmine.
- d) Pädev asutus hindab lennuvälja käitaja või perrooniteenuste osutaja kavandatud nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid kooskõlas punktiga ADR.OR.A.015, analüüsides esitatud dokumentatsiooni ning inspekteerides vajaduse korral lennuvälja käitajat ja lennuvälja või perrooniteenuste osutajat.

Kui pädev asutus leiab, et lennuvälja käitaja või perrooniteenuste osutaja kavandatud nõuete täitmise alternatiivsed meetodid vastavad rakenduseeskirjadele, teatab ta viivitamata

- (1) taotlejale, et nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid on lubatud rakendada, ning vajaduse korral muudab sellekohaselt taotleja sertifikaati;

▼B

- (2) ametile nõuete täitmise alternatiivsete meetodite sisu, lisades kõigi asjaomaste dokumentide koopiad;
 - (3) teistele liikmesriikidele nendest nõuete täitmise alternatiivsetest meetoditest, mis vastu võeti;
 - (4) nõuetekohaselt teistele pädeva asutuse liikmesriigis asuvatele sertifitseeritud lennuväljadele.
- e) Kui pädev asutus ise kasutab määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjadega kooskõla tagamiseks nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid, siis:
- (1) teeb ta need meetodid tema järelevalve all olevatele lennuvälja käitajatele ja perrooniteenuste osutajatele kättesaadavaks ning
 - (2) teatab neist viivitamata ametile.

Pädev asutus esitab ametile nõuete täitmise alternatiivsete meetodite täieliku kirjelduse, sealhulgas kõikide asjakohaste protseduuride muudatused, ning rakenduseeskirjadele vastavust kinnitava hinnangu.

ADR.AR.A.025. Ameti teavitamine

- a) Pädev asutus teavitab ametit viivitamata kõikidest määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade rakendamisega seotud olulistest probleemidest.
- b) Pädev asutus esitab ametile kõikides talle laekunud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes sisalduva, ohutuse seisukohalt olulise teabe.

ADR.AR.A.030. Viivitamatu reageerimine ohutusprobleemile

- a) Ilma et see mõjutaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/42/EÜ ⁽¹⁾ kohaldamist, rakendab pädev asutus ohutusteabe nõuetekohase kogumise, analüüsimise ja levitamise süsteemi.
- b) Amet rakendab süsteemi talle saabunud asjakohase ohutusteabe nõuetekohaseks analüüsimiseks ning edastab viivitamata liikmesriikidele ja komisjonile kogu teabe, sealhulgas soovitude ja võetavate parandusmeetmetega seotud teabe, mida neil on vaja selleks, et aegsasti reageerida määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjadega hõlmatud lennuväljade, lennuvälja käitajate ning perrooniteenuste osutajatega seotud ohutusprobleemidele.
- c) Alapunktides a ja b osutatud teabe saamisel võtab pädev asutus nõuetekohased meetmed ohutusprobleemi lahendamiseks, sealhulgas annab välja punkti ADR.AR.A.040 kohased ohutusettekirjutused.
- d) Alapunkti c alusel võetavatest meetmetest teatatakse viivitamata kõikidele lennuvälja käitajatele või perrooniteenuste osutajatele, kes määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade kohaselt peavad neid täitma. Pädev asutus teatab meetmed ka ametile ning ühise tegutsemise vajaduse korral teistele asjaomastele liikmesriikidele.

⁽¹⁾ ELT L 167, 4.7.2003, lk 23.

▼B**ADR.AR.A.040. Ohutusettekirjutused**

- a) Kui pädev asutus on teinud kindlaks viivitamatut reageerimist nõudva ohuolukorra olemasolu, annab ta välja ohutusettekirjutused, milles nõutakse vastavuse tõendamist ameti kehtestatud mis tahes muudetud või täiendavatele sertifitseerimistingimustele, mida pädev asutus peab vajalikuks.
- b) Ohutusettekirjutus edastatakse vajaduse korral asjaomastele lennuvälja käitajatele või perroomiteenuste osutajatele ning see sisaldab vähemalt järgmist teavet:
 - (1) ohuolukorra kirjeldus;
 - (2) ohustatud konstruktsiooni, seadme või tegevuse nimetus/kirjeldus;
 - (3) vajalikud meetmed ja nende põhjendus, sh muudetud või täiendavad sertifitseerimistingimused, mida tuleb täita;
 - (4) vajalike meetmete rakendamise tähtaeg;
 - (5) jõustumise kuupäev.
- c) Pädev asutus edastab ametile ohutusettekirjutuse koopia.
- d) Pädev asutus kontrollib lennuvälja käitajate ning perroomiteenuste osutajate kohaldatavate ohutusettekirjutuste täitmist.

B-ALAJAGU – JUHTIMINE (ADR.AR.B)**ADR.AR.B.005. Juhtimissüsteem**

- a) Pädev asutus kehtestab juhtimissüsteemi ja haldab juhtimissüsteemi, mis hõlmab vähemalt järgmist:
 - (1) dokumenteeritud põhimõtted ja menetlused, milles kirjeldatakse juhtimissüsteemi tegevust, vahendeid ja meetodeid, et saavutada kooskõla määrusega (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjadega. Protseduurid peavad olema ajakohased ja neid peab kasutama pädevas asutuses peamiste alusdokumentidena kõikide seonduvate ülesannete täitmisel;
 - (2) piisav arv töötajaid (koos lennuvälja inspektoritega) ülesannete ja kohustuste täitmiseks. Töötajad peavad olema neile määratud ülesannete täitmiseks kvalifitseeritud ning jätkuva pädevuse tagamiseks vajalike teadmiste, kogemuste, alg- ja täiendkoolitusega ning töökohal saadud väljaõppega. Kõikide seotud ülesannete nõuetekohase täitmise tagamiseks tuleb kehtestada planeerimissüsteem vajalike töötajate kaasamiseks;
 - (3) nõuetekohased töövahendid ja kontoriruumid ettenähtud ülesannete täitmiseks;
 - (4) ametlikud menetlused, millega jälgitakse juhtimissüsteemi vastavust asjaomastele nõuetele ning protseduuride ajakohasust, mis muu hulgas hõlmab siseauditi korra ja ohutusriskide juhtimise korra väljatöötamist.
- b) Pädev asutus määrab juhtimissüsteemi iga tegevusvaldkonna jaoks ühe või mitu isikut, kes vastutavad üldiselt asjakohas(t)e ülesande/ülesannete juhtimise eest.

▼B

- c) Pädev asutus kehtestab protseduurid teiste asjaomaste pädevate asutustega vastastikku vajaliku teabe vahetuses osalemiseks ja nende abistamiseks.

ADR.AR.B.010. Ülesannete andmine kvalifitseeritud üksustele

- a) Liikmesriik võib määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjadega hõlmatud isikute või organisatsioonide esmase sertifitseerimise või pideva järelevalvega seotud ülesandeid anda ainult kvalifitseeritud üksustele. Ülesannete määramisel tagab pädev asutus, et ta on teinud järgmist:

- (1) välja töötanud süsteemi, millega antakse nii esmane kui ka jooksev hinnang selle kohta, kas kvalifitseeritud üksus vastab määruse (EÜ) nr 216/2008 V lisa nõuetele.

Süsteem ja hindamistulemused dokumenteeritakse;

- (2) sõlminud kvalifitseeritud üksusega mõlema poole asjakohasel juhtimistasandil heaks kiidetud dokumenteeritud kokkuleppe, milles on selgelt sätestatud järgmine:

- i) täidetavad ülesanded;
- ii) esitatavad deklaratsioonid, aruanded ja dokumendid;
- iii) asjaomaste ülesannete täitmise tehnilised tingimused;
- iv) täidetavate ülesannetega seotud vastutus ning
- v) ülesannete täitmise käigus saadud teabe kaitse.

- b) Pädev asutus tagab, et punkti ADR.AR.B.005 alapunkti a alapunktiga 4 ette nähtud siseauditi kord ja ohutusriskide juhtimise kord hõlmab kõiki tema nimel täidetavaid sertifitseerimis- ja pideva järelevalve ülesandeid.

ADR.AR.B.015. Juhtimissüsteemi muudatused

- a) Pädeval asutusel peab olema süsteem selliste muudatuste kindlakstegemiseks, mis mõjutavad tema suutlikkust täita määruses (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjades määratud ülesandeid ja kohustusi. See süsteem peab võimaldama tal vajaduse korral võtta meetmeid juhtimissüsteemi sobivuse ja tõhususe säilitamiseks.
- b) Tõhusa rakendamise tagamiseks ajakohastab pädev asutus õigeaegselt oma juhtimissüsteemi määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade muudatuste kohaselt.
- c) Pädev asutus teatab ametile muudatused, mis mõjutavad tema suutlikkust täita määruses (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjades määratud ülesandeid ja kohustusi.

ADR.AR.B.020. Andmete säilitamine

- a) Pädev asutus võtab kasutusele andmete säilitamise süsteemi, mis võimaldab järgmiste andmete nõuetekohast säilitamist, usaldusväärset jälgitavust ja neile juurdepääsu:

- (1) juhtimissüsteemi dokumenteeritud põhimõtted ja menetlused;

▼B

- (2) töötajate koolitus, kvalifikatsioon ja volitused;
 - (3) kvalifitseeritud üksustele antud ülesanded, mis hõlmavad punkti ADR.AR.B.010 kohaselt nõutavaid elemente, ning ülesannete üksikasjalik kirjeldus;
 - (4) lennuväljade ja lennuvälja käitajate sertifitseerimise protseduurid ja pidev järelevalve;
 - (5) perroomiteenuste osutajate deklareerimise protseduurid ja pidev järelevalve;
 - (6) samaväärse ohutustasemega juhtumite ja sertifitseerimise aluste eritingimuste dokumendid ning kõik kõrvalekallete lubamise dokumendid (DAAD);
 - (7) lennuvälja käitajate ning perroomiteenuste osutajate kavandatud nõuete täitmise alternatiivsete meetodite hindamine ja ametile teatavakstegemine ning pädeva asutuse enda kasutatavate nõuete täitmise alternatiivsete meetodite hindamine;
 - (8) puudused, parandusmeetmed ja meetmete lõpuleviimise kuupäev ning märkused;
 - (9) võetud täitemeetmed;
 - (10) ohutusteabega seotud meetmed ja järelmeetmed ning
 - (11) paindlikkussätete kasutamine määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 14 kohaselt.
- b) Pädev asutus säilitab kõikide väljaantud sertifikaatide ja laekunud deklaratsioonide loetelu.
- c) Lennuvälja ja lennuvälja käitaja sertifitseerimise ning perroomiteenuste osutaja deklaratsiooniga seonduvaid dokumente säilitatakse vastavalt kas sertifikaadi või deklaratsiooni kehtivusaja jooksul.
- d) Alapunkti a alapunktidega 1–3 ja 7–11 seonduvaid dokumente säilitatakse asjaomaste andmekaitse õigusaktide kohaselt vähemalt viis aastat.

C ALAJAGU – JÄRELEVALVE, SERTIFITSEERIMINE JA JÕUSTAMINE (ADR.AR.C)

ADR.AR.C.005. Järelevalve

a) Pädev asutus kontrollib järgmist:

- (1) vastavus lennuväljade ja lennuvälja käitajate suhtes kohaldatavatele sertifitseerimise alustele ja kõikidele nõuetele enne heakskiidu või sertifikaadi väljaandmist;
- (2) jätkuv vastavus deklareerimiskohustusega lennuväljade ja lennuvälja käitajate või perroomiteenuste osutajate suhtes kohaldatavatele sertifitseerimise alustele ja nõuetele ning
- (3) asjakohaste ohutusmeetmete rakendamine, mis on kindlaks määratud punkti ADR.AR.A.030 alapunktides c ja d.

▼B

- b) Nimetatud kontrolli suhtes kohaldatakse järgmist:
- (1) selle teostamist toetavad dokumendid, mis on ette nähtud ohutusjärelevalve eest vastutavate töötajate juhendamiseks nende tööülesannete täitmisel;
 - (2) asjaomastele lennuvälja käitajatele või perroomiteenuste osutajatele antakse teavet ohutusjärelevalve tulemuste kohta;
 - (3) see põhineb audititel ja inspekteerimistel, sealhulgas vajaduse korral etteatamiseta inspekteerimistel ning
 - (4) kontrolli käigus saab pädev asutus vajalikud tõendid juhuks, kui on vaja võtta täiendavaid meetmeid, sealhulgas punkti ADR.AR.C.055 kohaseid meetmeid.
- c) Järelevalve ulatus määratakse kindlaks varasema järelevalvetegevuse ning tuvastatud ohutusprioriteetide alusel.
- d) Pädev asutus kogub ja töötleb mis tahes teavet, mida peetakse vajalikuks järelevalve, sealhulgas vajaduse korral etteteatamiseta inspekteerimiste jaoks.
- e) Pädev asutus võib oma järelevalvevolituste raames kehtestada eelneva heakskiidu nõude lennuvälja käitaja poolt punkti ADR.OPS.B.075 kohaselt jälgitava tel aladel täheldatud mis tahes takistuste püstitamise, arendus- ja muu tegevuse suhtes, mis võib mõjutada ohutust või ohustada lennuvälja käitamist.

ADR.AR.C.010. Järelevalveprogramm

- a) Pädev asutus teeb talle iga oma tegevust deklareeriva lennuvälja käitaja ja perroomiteenuste osutaja puhul järgmist:
- (1) kehtestab punktis ADR.AR.C.005 ette nähtud järelevalvetegevust hõlmava järelevalveprogrammi ja haldab seda;
 - (2) kehtestab asjakohase kuni 48-kuulise järelevalve planeerimistsükli.
- b) Järelevalveprogramm sisaldab igas järelevalve planeerimistsükli auditeid ja inspekteerimisi, sealhulgas vajaduse korral etteteatamiseta inspekteerimisi.
- c) Järelevalveprogramm ja planeerimistsükkel kajastavad lennuvälja käitaja ohutussuutlikkust ja lennuvälja riskitaset.
- d) Järelevalveprogramm sisaldab auditite ja inspekteerimise tähtaegu ning auditite ja inspekteerimise toimumise kuupäevi.

ADR.AR.C.015. Sertifitseerimismenetluse algatamine

- a) Sertifikaadi esmase väljaandmise taotluse saamil hindab pädev asutus taotlust ja kontrollib vastavust kohaldatavatele nõuetele.
- b) Olemasoleva lennuvälja korral määrab pädev asutus tingimused, mille kohaselt lennuvälja käitaja võib sertifitseerimise ajal tegutseda, välja arvatud juhul, kui pädev asutus leiab, et lennuvälja tegevus tuleb peatada. Pädev asutus teatab lennuvälja käitajale sertifitseerimismenetluse eeldatava ajakava ja sooritab sertifitseerimise lühima mõistliku aja jooksul.

▼B

- c) Pädev asutus kehtestab punkti ADR.AR.C.020 kohased sertifitseerimise alused ja teatab need taotlejale.

ADR.AR.C.020. Sertifitseerimise alused

Pädev asutus kehtestab ja teatab taotlejale sertifitseerimise alused, mis koosnevad järgmisest:

- a) ameti väljaantud sertifitseerimistingimused, mida pädev asutus peab lennuvälja planeeringu ja käitamise tüübi puhul kohaldatavaks ja mis jõustuvad sertifikaadi jõustumise kuupäeval, välja arvatud juhul, kui:

- (1) taotleja nõustub täitma hiljem jõustuvaid muudatusi või
 - (2) pädev asutus leiab, et selliste hiljem jõustuvate muudatuste järgimine on vajalik;
- b) mis tahes säte, mille samaväärset ohutustaset on taotleja tõendanud ja mille pädev asutus on heaks kiitnud;

- c) punkti ADR.AR.C.025 kohane mis tahes eritingimus, mida pädev asutus peab vajalikuks sertifitseerimise alusesse lisada.

ADR.AR.C.025. Eritingimused

- a) Pädev asutus näeb lennuväljale ette konkreetsed üksikasjalikud tehnilised nõuded ehk eritingimused, kui punkti ADR.AR.C.020 alapunktis a esitatud ameti väljaantud sertifitseerimistingimused ei ole määruse (EÜ) nr 216/2008 Va lisas sätestatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks piisavad või sobivad järgmistel põhjustel:

- (1) sertifitseerimistingimusi ei ole võimalik täita lennuvälja asukohaga seonduvate füüsiliste, topograafiliste või muude samalaadsete piirangute tõttu;
- (2) lennuvälja planeeringus on uudseid või ebatavalisi elemente või
- (3) selliste lennuväljade või muude, samalaadse planeeringuga lennuväljade käitamisel on selgunud, et ohutus ei pruugi olla tagatud.

- b) Eritingimused sisaldavad selliseid tehnilisi nõudeid, sealhulgas täitmisele kuuluvaid piiranguid või menetlusi, mida pädev asutus peab määruse (EÜ) nr 216/2008 Va lisas sätestatud olulistele nõuetele vastavuse tagamisel vajalikuks.

ADR.AR.C.035. Sertifikaatide väljaandmine

- a) Pädev asutus võib enne sertifikaadi väljaandmist nõuda selliste inspekteerimiste, katsete, ohutushindamiste või toimingute tegemist, mida ta peab vajalikuks.

- b) Pädev asutus annab välja kas:

- (1) ühe lennuvälja sertifikaadi või
- (2) kaks eraldi sertifikaati, millest üks on lennuväljale ja teine lennuvälja käitajale.

- c) Pädev asutus annab välja alapunktis b ette nähtud sertifikaadi(d), kui lennuvälja käitaja on tõendanud pädevale asutusele vastuvõetaval viisil vastavust punktide ADR.OR.B.025 ja ADR.OR.E.005 nõuetele.

▼B

- d) Sertifikaat hõlmab lennuvälja sertifitseerimise aluseid, lennuvälja käsiraamatut ja vajaduse korral pädeva asutuse ning kõiki kõrvalekallete lubamise dokumendiga (DAAD) sätestatud mis tahes muid käitamistingimusi ja -piiranguid.
- e) Sertifikaat antakse välja määramata ajaks. Lennuvälja käitaja õigused ja sertifikaadi kohaselt lubatud toimingute ulatus määratakse kindlaks sertifikaadile lisatud tingimustes.
- f) Kui vastutusvaldkonnad määratakse muudele asjaomastele organisatsioonidele, tuleks need sõnaselgelt nimetada ja loetleda.
- g) Muude kui esimese astme ja enne sertifitseerimise kuupäeva kõrvaldamata puuduste korral tuleb teha ohutushindamine ja vajaduse korral nende risk maandada ning pädev asutus kiidab heaks puuduste kõrvaldamise parandusmeetmete kava.
- h) Selleks et lennuvälja käitaja saaks teha punkti ADR.OR.B.040 alapunkti d kohaselt muudatusi pädeva asutuse eelneva heakskiiduta, kiidab pädev asutus heaks menetluse, millega määratakse kindlaks kõnealuste muudatuste ulatus ning kirjeldatakse muudatuste haldamist ja neist teatamist.

ADR.AR.C.040. Muudatused

- a) Punkti ADR.OR.B.40 kohase eelnevat heakskiitu eeldava muudatuse taotluse saamisel hindab pädev asutus taotlust ja vajaduse korral teatab lennuvälja käitajale järgmist:
 - (1) kavandatava muudatuse suhtes kohaldatavad ameti kehtestatud sertifitseerimistingimused, mis kehtivad taotluse esitamise kuupäeval, välja arvatud juhul, kui:
 - a) taotleja nõustub täitma hiljem jõustuvaid muudatusi või
 - b) pädev asutus leiab, et selliste hiljem jõustuvate muudatuste järgimine on vajalik;
 - (2) ameti väljaantud mis tahes muud sertifitseerimistingimused, mida amet peab kavandatava muudatusega otseselt seotuteks;
 - (3) pädeva asutuse poolt vajalikuks peetav mis tahes eritingimus ning eritingimuste muudatus, mille pädev asutus on punkti ADR.AR.C.025 kohaselt ette näinud;
 - (4) muudetud sertifitseerimise alused, kui kavandatud muudatus neid mõjutab.
- b) Pädev asutus kiidab muudatuse heaks, kui lennuvälja käitaja on tõendanud pädevale asutusele vastuvõetaval viisil vastavust punkti ADR.OR.B.040 ja vajaduse korral punkti ADR.OR.E.005 nõuetele.
- c) Kui heakskiidetud muudatus mõjutab sertifikaadi tingimusi, peab pädev asutus neid muutma.
- d) Pädev asutus kiidab heaks tingimused, mille kohaselt lennuvälja käitaja tegutseb muudatuste tegemise ajal.
- e) Ilma et see mõjutaks täiendavaid täitemeeteid, kaalub pädev asutus vajadust sertifikaat peatada, see kehtetuks tunnistada või seada sellele piirangud, kui lennuvälja käitaja rakendab eelnevat heakskiitu nõudvaid muudatusi, ilma et pädev asutus oleks need alapunkti a kohaselt heaks kiitnud.

▼B

f) Selliste muudatuste puhul, mis eelnevat heakskiitu ei nõua, hindab pädev asutus lennuvälja käitaja poolt punkti ADR.OR.B.040 alapunkti d kohaselt esitatud teatises sisalduvat teavet, et kontrollida tema asjakohast juhtimist ning kontrollida tema vastavust sertifitseerimistingimustele ja muudele muudatuse korral kohaldatavatele asjakohastele nõuetele. Nõuete täitmata jätmise korral teeb pädev asutus järgmist:

- (1) teatab lennuvälja käitajale nõuete täitmatajätmisest ja nõuab täiendavate muudatuste tegemist ning
- (2) esimese või teise astme puuduste korral järgib punkti ADR.AR.C.055 sätteid.

ADR.AR.C.050. Perrooniteenuste osutajate deklaratsioonid

- a) Kui pädev asutus saab perrooniteenuseid lennuväljal osutada kavatsevalt perrooniteenuste osutajalt deklaratsiooni, kontrollib ta, et deklaratsioon sisaldab kogu teavet, mida nõutakse ADR.OR-osas, ja saadab kõnealusele organisatsioonile deklaratsiooni kättesaamise teate.
- b) Kui deklaratsioon ei sisalda nõutavat teavet või sisaldab kohaldatavate nõuete täitmata jätmisele viitavat teavet, teatab pädev asutus perrooniteenuste osutajale ja lennuvälja käitajale nõuete täitmatajätmisest ning nõuab täiendavat teavet. Vajaduse korral korraldab pädev asutus perrooniteenuste osutaja ja lennuvälja käitaja inspekteerimise. Kui nõuete täitmatajätkmine tõendatakse, võtab pädev asutus punktis ADR.AR.C.055 kindlaksmääratud meetmed.
- c) Pädev asutus peab tema järelevalve alla kuuluvate perrooniteenuste osutajate deklaratsioonide registrit.

ADR.AR.C.055. Puudused, märkused, parandus- ja täitemeetmed

- a) Punkti ADR.AR.C.005 alapunkti a kohast järelevalvet tegeval pädeval asutusel peab olema puuduste ohutustähtsuse analüüsimise süsteem.
- b) Pädev asutus väljastab esimese astme puuduse teatise, kui tuvastatakse lennuvälja sertifitseerimise aluste, määruses (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjades sätestatud kohaldatavate nõuete, lennuvälja käitajate või perrooniteenuste osutajate protseduuride ja käsiraamatute või sertifikaadi tingimuste või sertifikaadi või deklaratsiooni sisu oluline rikkumine, mis vähendab ohutustaset või kahjustab tõsiselt lennuohutust.

Esimese astme puudused hõlmavad muu hulgas järgmist:

- (1) organisatsioon ei taga pädevale asutusele pärast kaht kirjalikku taotlust punktis ADR.OR.C.015 kindlaks määratud juurdepääsu lennuvälja ja lennuvälja käitajate või perrooniteenuste osutajate ruumide külastamiseks tavalisel tööajal;
- (2) organisatsioon on sertifikaadi saanud või selle kehtivust pikendanud esitatud kirjalike tõendite võltsimise teel;
- (3) on tõendeid sertifikaadi väärkasutuse kohta ning
- (4) puudub vastutav juht.

▼B

- c) Pädev asutus väljastab teise astme puuduse teatise, kui tuvastatakse lennuvälja sertifitseerimise aluste, määruses (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjades sätestatud kohaldatavate nõuete, lennuvälja käitajate või perroomiteenuste osutajate protseduuride ja käsiraamatute või sertifikaadi tingimuste või sertifikaadi või deklaratsiooni sisu oluline rikkumine, mis võib ohustust vähendada või seda potentsiaalselt ohustada.
- d) Kui järelevalve käigus või muul viisil leitakse puudus, teatab pädev asutus nimetatud puudusest kirjalikult lennuvälja käitajale või perroomiteenuste osutajale ning nõuab kindlakstehtud rikkumis(t)e kõrvaldamiseks parandusmeetmete võtmist, ilma et see mõjutaks määrusega (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjadega ette nähtud lisameetmeid.
 - (1) Esimese astme puuduse korral võtab pädev asutus viivitamata asjakohased meetmed tegevuse keelamiseks või piiramiseks; vajaduse korral võtab pädev asutus olenevalt puuduse ulatusest meetmed sertifikaadi kehtetuks tunnistamiseks või deklaratsiooni registrist kustutamiseks või sertifikaadi või deklaratsiooni kehtivuse täielikuks või osaliseks piiramiseks või peatamiseks, kuni lennuvälja käitaja või perroomiteenuste osutaja on võtnud sobivad parandusmeetmed.
 - (2) Teise astme puuduse korral teeb pädev asutus järgmist:
 - a) annab lennuvälja käitajale või perroomiteenuste osutajale parandusmeetmete võtmiseks tähtaja, mis lisatakse puuduse laadiga kooskõlas olevale tegevuskavale ning
 - b) hindab lennuvälja käitaja või perroomiteenuste osutaja pakutud parandusmeetmete kava ja selle rakendamise korda ning kinnitab need, kui need on hinnangu kohaselt asjaomas(t)e rikkumis(t)e parandamiseks piisavad.
 - (3) Kui lennuvälja käitaja või perroomiteenuste osutaja ei esita vastuvõetavat parandusmeetmete kava või ei suuda parandusmeetmeid pädeva asutuse kinnitatud või pikendatud tähtaja jooksul rakendada, tunnistatakse puudus esimese astme puuduseks ning võetakse meetmed alapunkti d alapunkti 1 sätete kohaselt.
 - (4) Pädev asutus registreerib kõik tuvastatud puudused ning vajaduse korral tema kohaldatud täite- ja parandusmeetmed ning puudustega seotud meetmete lõpuleviimise ajad.
- e) Juhtumite korral, mis ei vaja nimetamist esimese või teise astme puuduseks, võib pädev asutus väljastada tähelepanekuid.

III LISA

Nõuded organisatsioonidele – lennukäitajad (ADR.OR-osa)

A-ALAJAGU – ÜLDNÕUDED (ADR.OR.A)

ADR.OR.A.005. Reguleerimisala

Käesolevas lisas kehtestatakse nõuded järgmistele isikutele:

- a) lennukäitaja, kelle puhul kohaldatakse määrust (EÜ) nr 216/2008 sertifitseerimise, juhtimise, käsiraamatute ja muude ülesannete valdkonnas;
- b) perroomiteenuste osutajad.

ADR.OR.A.010. Pädev asutus

Käesoleva osa tähenduses on pädev asutus lennukäitaja asukoha liikmesriigi määratud pädev asutus.

ADR.OR.A.015. Nõuete täitmise meetodid

- a) Määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade täitmiseks võib lennukäitaja või perroomiteenuste osutaja kasutada lisaks ameti heakskiidetud nõuete täitmise meetoditele ka nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid.
- b) Kui lennukäitaja või perroomiteenuste osutaja soovib määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade täitmiseks kasutada ameti kehtestatud nõuete täitmise aktsepteeritud meetodist erinevat, alternatiivset meetodit, peab ta enne selle rakendamist esitama pädevale asutusele nõuete täitmise alternatiivse meetodi üksikasjaliku kirjelduse. Kirjeldus peab sisaldama kõiki asjaomaste käsiraamatute ja protseduuride muudatusi ning rakenduseeskirjade täitmist tõendavat hinnangut.

Lennukäitaja või perroomiteenuste osutaja võib eespool nimetatud nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid rakendada pärast pädeva asutuse eelnevat heakskiitu ning punkti ADR.A.015 alapunkti d kohase teatise saamist.

- c) Kui lennukäitaja ise perroomiteenuseid ei osuta, tohib nende osutaja kasutada nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid alapunktide a ja b kohaselt vastava lennukäitaja eelneva loa alusel.

B ALAJAGU – SERTIFITSEERIMINE (ADR.OR.B)

ADR.OR.B.005. Lennukäitajate ja lennukäitajate sertifitseerimiskohustused

Enne lennukäitajaks alustamist või käesoleva määruse artikli 5 kohase erandi tühistamise korral peab lennukäitaja hankima pädeva asutuse väljaantud asjakohase(d) sertifikaadi(d).

ADR.OR.B.015. Sertifikaadi taotlemine

- a) Sertifikaadi taotlus esitatakse pädeva asutuse kehtestatud vormis ja viisil.
- b) Taotleja esitab pädevale asutusele järgmised andmed:

(1) nimi, ärinimi, aadress ja postiaadress;

▼B

- (2) teave ja andmed järgmise kohta:
- i) lennukohal asukoht;
 - ii) lennukohal lennutegevuse liik;
 - iii) lennukohal planeering ja rajatise ameti kehtestatud sertifitseerimistingimuste kohaselt;
- (3) mis tahes kavandatavad kõrvalekalde ameti kehtestatud kohaldatavatest sertifitseerimistingimustest;
- (4) dokumendid, mis tõendavad, kuidas kavatakse täita määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjadega kehtestatud nõudeid. Need dokumendid peavad sisaldama eelnevat heakskiitu mittedokumenteeritud muudatuste haldamise ja pädevale asutusele teatamise korda, mis on lennukohal käsiraamatus; selle korra hilisemad muudatused vajavad pädeva asutuse eelnevat heakskiitu;
- (5) tõendid, et on piisavalt ressursse, et kasutada lennukohal kohaldatavate nõuete kohaselt;
- (6) dokumenteeritud tõendid taotleja ja lennukohal omaniku ja/või maaomaniku suhte kohta;
- (7) punkti ADR.OR.D.015 kohase vastutava juhi ning muude isikute nimi/-nimed ja asjakohane teave;
- (8) punkti ADR.OR.E.005 kohase lennukohal käsiraamatu koopia.
- c) Kui pädev asutus peab seda vastuvõetavaks, võib alapunktides 7 ja 8 nimetatud teabe esitada pädeva asutuse kindlaksmääratud hilisemas etapis, kuid enne sertifikaadi väljaandmist.

ADR.OR.B.025. Nõuetele vastavuse tõendamine**a) Lennukohal käitaja teeb järgmist:**

- (1) sooritab ja dokumenteerib kõik vajalikud toimingud, inspekteerimised, katsed, ohutushindamised või ülesanded ning tõendab pädevale asutusele järgmist:
- i) vastavus teatatud sertifitseerimise alustele, muudatuse suhtes kohaldatavatele sertifitseerimistingimustele, mis tahes ohutustekirjutustele (vajaduse korral) ning määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade suhtes kohaldatavatele nõuetele;
 - ii) lennukohal, selle takistuste piirangu- ja kaitsepindade ning lennukohal-jaga seonduvate muude alade omadused ja iseärasused ei ohusta käitamist ning
 - iii) lennukohal lennuprotseduurid on heaks kiidetud;

(2) esitab pädevale asutusele nõuetele vastavuse tõendamise viisi;

(3) kinnitab pädevale asutusele, et ta vastab alapunkti a alapunkti 1 nõuetele.

b) Lennukohal käitaja hoiab asjakohast projekteerimisteavet, sealhulgas jooniseid, inspekteerimise, katsete ja muude toimingute asjakohaseid aruandeid pädevale asutusele kättesaadavana punkti ADR.OR.D.035 kohaselt ja esitab need nõudmise korral pädevale asutusele.

▼B**ADR.OR.B.030. Sertifikaadi tingimused ja sertifikaadi omaniku õigused**

Lennuvälja käitaja järgib sertifikaadile lisatud tingimustes kindlaks määratud reguleerimisala ja õigusi.

ADR.OR.B.035. Sertifikaadi kehtivuse kestvus

a) Sertifikaat on kehtiv, kuni:

- (1) lennuvälja käitaja vastab määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade asjakohastele nõuetele ning lennuväli vastab sertifitseerimise alustele, võttes arvesse punkti ADR.OR.C.020 kohaseid puuduste menetlemise sätteid;
- (2) pädevale asutusele on tagatud punkti ADR.OR.C.015 kohane juurdepääs lennuvälja käitajaorganisatsioonile, et kontrollida jätkuvat vastavust määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade asjakohastele nõuetele;
- (3) sertifikaadist ei ole loobutud ja seda ei ole kehtetuks tunnistatud.

b) Kui sertifikaat tunnistatakse kehtetuks või sellest loobutakse, tagastatakse sertifikaat viivitamata pädevale asutusele.

ADR.OR.B.037. Perrooniteenuste osutaja deklaratsiooni kehtivuse kestvus

Punkti ADR.OR.B.060 kohane perrooniteenuste osutaja deklaratsioon on kehtiv, kuni

- a) perrooniteenuste osutaja ja seonduvad rajatised vastavad määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade asjakohastele nõuetele, võttes arvesse punkti ADR.OR.C.020 kohaseid puuduste menetlemise sätteid;
- b) pädevale asutusele on tagatud punkti ADR.OR.C.015 kohane juurdepääs perrooniteenuste osutajaorganisatsioonile, et kontrollida jätkuvat vastavust määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade asjakohastele nõuetele;
- c) perrooniteenuste osutaja ei ole deklaratsiooni tagasi võtnud ning pädev asutus ei ole teda registrist kustutanud.

ADR.OR.B.040. Muudatused

a) Mis tahes muudatuse, mis mõjutab

- (1) sertifikaadi tingimusi, selle sertifitseerimise aluseid ja ohutuse seisukohast olulisi lennuväljaseadmeid või
- (2) oluliselt punkti ADR.OR.D.005 alapunkti b kohase lennuvälja käitaja juhtimissüsteemi elemente,

peab pädev asutus olema eelnevalt heaks kiitnud.

b) Lennuvälja käitaja peab heakskiidu taotlemiseks ja selle saamiseks esitama pädevale asutusele kõik muudatused, mis määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade kohaselt tuleb eelnevalt heaks kiita.

c) Alapunktide a või b kohase muudatuse taotlus tuleb esitada enne muudatuse tegemist, et pädeval asutusel oleks võimalik kontrollida määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade jätkuvat järgimist ning vajaduse korral muuta käitaja sertifikaati ja sellele lisatud asjaomaseid sertifitseerimistingimusi.

▼B

Muudatused tehakse alles pärast seda, kui pädev asutus on andnud punkti ADR.AR.C.040 kohase ametliku heakskiidu.

Muudatuste tegemise ajal tegutseb lennuvälja käitaja pädeva asutuse heakskiidetud tingimusi järgides.

- d) Muudatusi, mis ei nõua eelnevat heakskiitu, hallatakse ja neist teatatakse pädevale asutusele, järgides pädeva asutuse poolt punkti ADR.AR.C.035 alapunkti h kohaselt kinnitatud menetlust.
- e) Alapunkti f ja punkti ADR.OR.E.005 kohaselt esitab lennuvälja käitaja pädevale asutusele asjakohased dokumendid.
- f) Punkti ADR.OR.D.005 kohase juhtimissüsteemi osana peab lennuvälja, selle käitamise, organisatsiooni või juhtimissüsteemi muudatusi kavandav lennuvälja käitaja tegema järgmist:
 - (1) kindlaks määrama asjaomaste isikute vastastikused suhted ning nende organisatsioonidega koostöös kavandama ja sooritama ohutushindamise;
 - (2) süstemaatiliselt kooskõlastama asjaomaste isikutega eeldused ja leevendusmeetmed;
 - (3) tagama muudatuste, sealhulgas vajalike vastassuhete üksikasjaliku hindamise ning
 - (4) tagama, et ohutushindamise toetamiseks koostatakse ja dokumenteeritakse täielikud ja kehtivad argumendid, tõendusmaterjalid ja ohutuskriteeriumid ning et muudatustega toetatakse ohutuse parandamist nii palju kui võimalik.

ADR.OR.B.050. Ameti sertifitseerimistingimuste jätkuv täitmine

Pärast ameti kehtestatud sertifitseerimistingimuste muutmist teeb lennuvälja käitaja järgmist:

- a) viib läbi analüüsi lennuväljale kohaldatavate sertifitseerimistingimuste kindlaksmääramiseks;
- b) vajaduse korral algatab punkti ADR.OR.B.040 kohase menetluse ja rakendab lennuväljal vajalikud muudatused.

ADR.OR.B.060. Perrooniteenuste osutajate deklaratsioonid

- a) Perrooniteenuste osutaja, kel lubatakse kinnitada, et ta suudab täita osutatavate teenustega seotud kohustusi ning et tal on selleks vahendid, peab pärast lennuvälja käitajaga selliste teenuste lennuväljal osutamise kohta kokkuleppe sõlmimist tegema järgmist:

- (1) esitama pädevale asutusele kogu asjakohase teabe ja kinnitama, et ta vastab kõigile määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade asjakohastele nõuetele, kasutades selleks pädeva asutuse kehtestatud vormi;
- (2) esitama kooskõlas punkti ADR.OR.A.015 alapunktiga b pädevale asutusele kasutatavate nõuete täitmise alternatiivsete meetodite loetelu;

▼B

- (3) säilitama vastavuse kohaldatavatele nõuetele ja deklaratsioonis esitatud andmetele;
 - (4) teatama pädevale asutusele deklaratsiooni või kasutatavate nõuete täitmise meetodite mis tahes muudatused, esitades muudetud deklaratsiooni, ning
 - (5) osutama teenuseid lennuvälja käsiraamatu kohaselt ja vastama kõikidele selles sisalduvatele asjakohastele sätetele.
- b) Enne perroomiteenuste osutamise lõpetamist teatab perroomiteenuste osutaja sellest pädevale asutusele ja lennuvälja käitajale.

ADR.OR.B.065. Tegevuse lõpetamine

Käitaja, kes kavatseb lennuvälja käitamise lõpetada:

- a) teatab sellest võimalikult ruttu pädevale asutusele;
- b) esitab vastava teabe asjaomasele aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajale;
- c) loovutab sertifikaadi pädevale asutusele tegevuse lõpetamise kuupäeval ning
- d) tagab, et on võetud asjakohased meetmed, millega takistada lennuvälja juhuslikku kasutamist õhusõidukite poolt, välja arvatud juhul, kui pädev asutus on heaks kiitnud lennuvälja kasutamise muuks otstarbeks.

**C-ALAJAGU – LENNUVÄLJA KÄITAJA TÄIENDAVAD KOHUSTUSED
(ADR.OR.C)**

ADR.OR.C.005. Lennuvälja käitaja kohustused

- a) Lennuvälja käitaja vastutab lennuvälja ohutu käitamise ja hooldamise eest järgmiste dokumentide kohaselt:
 - (1) määrus (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjad;
 - (2) tema sertifikaadis nimetatud tingimused;
 - (3) lennuvälja käsiraamatu sisu ning
 - (4) lennuväljal paiknevate lennuväljaseadmete mis tahes muud käsiraamatud, kui see on asjakohane.
- b) Lennuvälja käitaja tagab otseselt järgmiste teenuste osutamise või kooskõlastab nende osutamise vajaduse korral nende teenuste osutamise eest vastutavate üksustega:
 - (1) liikluse mahule ja lennuvälja käitamise tingimustele vastavad aeronavigatsiooniteenused ning
 - (2) lennuprotseduuride kavandamine ja pidev järgimine kooskõlas kohaldatavate nõuetega.
- c) Lennuvälja käitaja teeb pädeva asutusega koostööd, et tagada õhusõidukite ohutuse jaoks asjakohase teabe lennuvälja käsiraamatusse lisamine ja vajaduse korral kõnealuse teabe avaldamine. See teave peab sisaldama järgmist:
 - (1) kohaldatavate nõuetega seotud erandid või vabastused;
 - (2) sätted, mille puhul pädev asutus on samaväärse ohutustaseme sertifitseerimise aluste osana heaks kiitnud, ning

▼B

(3) lennuvälja kasutamise eritingimused ja piirangud.

- d) Kui lennuväljal tekib ohuolukord, võtab lennuvälja käitaja viivitamata kõik vajalikud meetmed tagamaks, et õhusõidukid ei kasuta lennuvälja ohutust ohustavaid osi.

ADR.OR.C.015. Juurdepääs

Määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade asjakohastele nõuetele vastavuse kindlakstegemiseks tagab lennuvälja käitaja või perrooniteenuste osutaja kõikidele pädeva asutuse volitatud isikutele juurdepääsu:

- a) kõikidele rajatistele, dokumentidele, teabele, andmetele, protseduuridele ja mis tahes muudele tema sertifitseeritud või deklareeritud tegevusega seotud materjalidele, olenemata sellest, kas tegevust tehakse allhanketoimingu korras või mitte;
- b) selleks et sooritada või jälgida mis tahes tegevust, inspekteerimist, katset, hindamist või toimingut, mida pädev asutus peab vajalikuks.

ADR.OR.C.020. Puudused ja parandusmeetmed

Puuduste kohta teatise saamisel teeb lennuvälja käitaja või perrooniteenuste osutaja järgmist:

- a) teeb kindlaks nõuete täitmatajätmise algpõhjuse;
- b) töötab välja parandusmeetmete kava ning
- c) tõendab parandusmeetmete rakendamist pädevale asutusele vastuvõetaval viisil punkti ADR.AR.C.055 alapunktis d sätestatud asutusega kokku lepitud aja jooksul.

ADR.OR.C.025. Viivitamatu reageerimine ohutusprobleemile – ohutsdirektiivide täitmine

Lennuvälja käitaja või perrooniteenuste osutaja rakendab mis tahes ohutusmeetmed, sealhulgas ohutusettekirjutusi, mille on kehtestanud pädev asutus kooskõlas punkti ADR.AR.A.030 alapunktiga c ja punktiga ADR.AR.A.040.

ADR.OR.C.030. Vahejuhtumitest teatamine

- a) Lennuvälja käitaja ja perrooniteenuste osutaja teatavad pädevale asutusele ja teistele organisatsioonidele, kellele teatamist lennuvälja asukohariik nõuab, kõigist õnnetustest, tõsistest intsidentidest ja vahejuhtumitest, nagu need on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 996/2010 ⁽¹⁾ ning direktiivis 2003/42/EÜ.
- b) Ilma et see piiraks alapunkti a kohaldamist, teatab käitaja pädevale asutusele ja lennuväljaseadmete projekteerimise eest vastutavale organisatsioonile igast rikkedest, tehnilisest defektist, lubatud tehniliste piiride ületamisest, vahejuhtumist või muudest eeskirjadevastastest asjaoludest, mis ohustasid või oleksid võinud ohustada lennuvälja ohutut käitamist, kuid mis ei põhjustanud õnnetust või tõsist intsidenti.
- c) Ilma et see mõjutaks määruse (EL) nr 996/2010 ja direktiivi 2003/42/EÜ ning komisjoni määruste (EÜ) nr 1321/2007 ⁽²⁾ ja (EÜ) nr 1330/2007 ⁽³⁾ kohaldamist, esitatakse alapunktides a ja b osutatud teated pädeva asutuse kehtestatud vormis ja viisil ning need peavad sisaldama kogu asjakohast teavet, mida lennuvälja käitaja või perrooniteenuste osutaja on olukorra kohta saanud.

⁽¹⁾ ELT L 295, 12.11.2010, lk 35.

⁽²⁾ ELT L 294, 13.11.2007, lk 3.

⁽³⁾ ELT L 295, 14.11.2007, lk 7.

▼B

- d) Teade esitatakse võimalikult kiiresti, kuid igal juhul 72 tunni jooksul pärast seda, kui lennuvälja käitaja või perroomiteenuste osutaja on kindlaks teinud olukorra, millega teade on seotud, välja arvatud juhul, kui erakorralised asjaolud seda takistavad.
- e) Vajaduse korral koostab lennuvälja käitaja või perroomiteenuste osutaja järelemeetmete aruande, et täpsemalt kirjeldada tulevikus selliste juhtumite vältimiseks kavandatavaid meetmeid, niipea kui need meetmed on kindlaks määratud. Aruanne koostatakse pädeva asutuse kehtestatud vormis ja viisil.

ADR.OR.C.040. Tulekahjude vältimine

Lennuvälja käitaja kehtestab menetlused ja rakendab neid, et keelata:

- a) suitsetamine liiklusalal, lennuvälja muudel käitamisaladel ja lennuvälja aladel, kus hoitakse kütust ja muid tuleohtlikke materjale;
- b) lahtise leegi kasutamine või tuleohtlikku olukorda tekitav tegevus järgmistel aladel:
 - (1) lennuvälja alad, kus hoitakse kütust ja muid tuleohtlikke materjale;
 - (2) liiklusalal või lennuvälja muud käitamisalad, välja arvatud juhul, kui lennuvälja käitaja on selleks loa andnud.

ADR.OR.C.045. Alkoholi, psühhoaktiivsete ainete ja ravimite tarvitamine

- a) Lennuvälja käitaja kehtestab alkoholi, psühhoaktiivsete ainete ja ravimite tarbimise määra käsitleva menetluse järgmiste isikute puhul:
 - (1) lennuvälja käitamise, päästetegevuse, tuletõrje ja hooldustegevusega seotud töötajad;
 - (2) liiklusalal või lennuvälja muudel käitamisaladel saatjata tegutsevad isikud.
- b) Need menetlused sisaldavad nõudeid selle kohta, et nendel isikutel on keelatud:
 - (1) tööl ajal alkoholi tarvitamine ning
 - (2) mis tahes ülesannete täitmine järgmiste ainete mõju all:
 - i) alkohol ja mis tahes psühhoaktiivsed ained ning
 - ii) mis tahes ravimid, mis võivad pärssida võimet järgida ohutusnõudeid.

D-ALAJAGU – JUHTIMINE (ADR.OR.D)**ADR.OR.D.005. Juhtimissüsteem**

- a) Lennuvälja käitaja rakendab ohutusjuhtimissüsteemi sisaldava juhtimissüsteemi ja haldab seda.
- b) Juhtimissüsteem sisaldab järgmist:
 - (1) selgelt kindlaksmääratud vastutuspiirid ja vastutavad isikud kogu lennuvälja käitaja organisatsioonis, sealhulgas kõrgema juhtkonna otsene ohutusalane vastutus;

▼B

- (2) lennuvälja käitaja üldiste ohutusosalaste ideede ja põhimõtete kirjeldus, mida nimetatakse ohutuspoliitikaks ja mille on allkirjastanud tegevjuht;
 - (3) ametlik menetlus, millega tagatakse käitamisega seotud ohtude kindlaksmääramine;
 - (4) ametlik menetlus, millega tagatakse lennuvälja käitamise ohutusriskide analüüs, hindamine ja leevendamine;
 - (5) vahendid, millega kontrollitakse lennuvälja käitaja organisatsiooni ohutusalast tegevust ohutusjuhtimissüsteemi ohutusosalaste tulemusnäitajate ja ohutuseesmärkide seisukohast ning valideeritakse ohutusriskide kontrollimeetmete tõhusus;
 - (6) ametlik menetlus, millega tehakse järgmist:
 - i) määratakse kindlaks lennuvälja käitaja organisatsiooni, juhtimissüsteemi, lennuvälja või selle käitamise muudatused, mis võivad mõjutada kehtivaid protsesse, protseduure ja teenuseid;
 - ii) kirjeldatakse enne muudatuste rakendamist ohutustaseme tagamise korda;
 - iii) kõrvaldatakse või muudetakse ohutusriskide kontrollimeetmed, mis on muutunud käitamiskeskonna muudatuste tõttu tarbetuks või ebatõhusaks;
 - (7) ametlikud menetlused, millega vaadatakse läbi alapunktis a osutatud juhtimissüsteem, selgitatakse välja ohutusjuhtimissüsteemi puuduliku toimimise põhjused, määratakse kindlaks selle mõju käitamisele ning kõrvaldatakse need põhjused või leevendatakse neid;
 - (8) ohutuskoolitusprogramm, millega tagatakse, et lennuvälja käitamisega, päästetegevuse ja tuletõrjega ning hooldus- ja juhtimistegevusega seotud töötajad on saanud ohutusjuhtimissüsteemi ülesannete täitmiseks vajaliku väljaõppe ja omavad vastavat pädevust;
 - (9) ohutusteabe edastamise ametlikud vahendid, millega tagatakse töötajate täielik teadlikkus ohutusjuhtimissüsteemi olemasolust, edastatakse ohutuse jaoks määrava tähtsusega teavet ning selgitatakse, miks konkreetseid ohutusmeetmeid võetakse ja miks ohutusmenetlusi kehtestatakse või muudetakse;
 - (10) ohutusjuhtimissüsteemi kooskõlastamine lennuvälja hädaolukorrale reageerimise kavaga; lennuvälja hädaolukorrale reageerimise kava kooskõlastamine nende organisatsioonide hädaolukorrale reageerimise kavadega, kellel ta peab lennuvälja teenuste osutamise ajal suhtlema;
 - (11) ametlik protsess, millega jälgitakse organisatsiooni vastavust asjakohastele nõuetele.
- c) Lennuvälja käitaja dokumenteerib juhtimissüsteemi kõik põhiprotsessid.
- d) Juhtimissüsteem peab olema kooskõlas organisatsiooni suurusega ning tema toimingute laadiga, võttes arvesse asjaomaste toimingutega kaasnevaid ohte ja seonduvaid riske.
- e) Kui lennuvälja käitajal on ka aeronavigatsiooniteenuste osutamise sertifikaat, peab ta tagama, et juhtimissüsteem hõlmab sertifikaadis nimetatud kõiki tegevusi.

▼B**ADR.OR.D.007. Aeronavigatsiooniliste andmete ja aeronavigatsiooniteabe haldamine**

- a) Lennuvälja käitaja rakendab ja haldab oma juhtimissüsteemi osana kvaliteedijuhtimissüsteemi, mis hõlmab järgmist:

(1) aeronavigatsiooniliste andmetega seonduv tegevus;

(2) aeronavigatsiooniteabe pakkumine.

- b) Lennuvälja käitaja määrab kindlaks ohutus- ja ohutusjuhtimise eesmärkide saavutamise menetlused, mis hõlmavad järgmist:

(1) aeronavigatsiooniliste andmetega seonduv tegevus;

(2) aeronavigatsiooniteabe teenuse pakkumine.

ADR.OR.D.010. Allhanked

- a) Allhanked on kõik lennuvälja käitaja sertifitseerimistingimustes märgitud tegevusvaldkonda kuuluvad toimingud, mida teostab mõni teine asjaomaseks tegevuseks sertifitseeritud või sertifikaadi puudumise korral lennuvälja käitaja heakskiidu alusel tegutsev organisatsioon. Lennuvälja käitaja tagab, et mis tahes tegevuse osa allhankena tellimisel või ostmisel vastab tellitud või ostetud teenus, seade või süsteem kohaldatavatele nõuetele.

- b) Kui lennuvälja käitaja tellib osa oma toimingutest allhankena organisatsioonilt, mis ise ei ole selleks tegevuseks käesoleva osa kohaselt sertifitseeritud, peab allhankijast organisatsioon töötama lennuvälja käitaja heakskiidu alusel ja tema järelevalve all. Lennuvälja käitaja peab tagama pädeva asutuse juurdepääsu allhankijast organisatsioonile, et kontrollida jätkuvat vastavust kohaldatavatele nõuetele.

ADR.OR.D.015. Nõuded töötajatele

- a) Lennuvälja käitaja määrab tegevjuhi, kelle ülesanne on tagada, et kõikide toimingute rahastamine ja teostamine oleks kooskõlas kohaldatavate nõuetega. Tegevjuht vastutab tõhusa juhtimissüsteemi kehtestamise ja haldamise eest.

- b) Lennuvälja käitaja nimetab isikud, kes vastutavad järgmiste valdkondade juhtimise ja järelevalve eest:

(1) lennuvälja käitamise teenused ning

(2) lennuvälja hooldamine.

- c) Lennuvälja käitaja määrab isiku või isikute rühma, kes vastutab ohutusjuhtimissüsteemi arendamise, haldamise ja igapäevase juhtimise eest.

Need isikud tegutsevad organisatsiooni muudest juhtidest sõltumatult, neil on otsene juurdepääs tegevjuhile ja asjaomastele ohutusküsimustega tegelevatele juhtivtöötajatele ning nad alluvad tegevjuhile.

- d) Lennuvälja käitajal peab olema kavandatavateks ülesanneteks ja kohaldatavatele nõuetele vastavateks toiminguteks piisav arv pädevaid töötajaid.

- e) Lennuvälja käitaja määrab konkreetsete ülesannete ja kohustuste täitmiseks piisava arvu töötajate üle järelevalvet teostavaid isikuid, võttes arvesse organisatsiooni struktuuri ning töötajate arvu.

▼B

- f) Lennuvälja käitaja tagab, et lennuvälja käitamise, hoolduse ja juhtimisega tegelevad töötajad on saanud koolitusprogrammi kohase piisava väljaõppe.

ADR.OR.D.017. Koolituse ja tasemekontrolli programmid

- a) Lennuvälja käitaja kehtestab lennuvälja käitamise, hoolduse ja juhtimisega tegelevate töötajate koolitusprogrammi ja rakendab seda.
- b) Lennuvälja käitaja tagab, et liikluslal või lennuvälja muudel käitamisaladel saatjata tegutsevad isikud on saanud asjakohase väljaõppe.
- c) Lennuvälja käitaja tagab, et eespool alapunktides a ja b osutatud isikute jätkuva pädevuse tagamiseks rakendatakse korrapäraselt tasemekontrolli, et nad saaksid tõendada oma suutlikkust täita neile määratud ülesandeid.
- d) Lennuvälja käitaja tagab järgmise:

- (1) koolitusprogrammi rakendavad nõuetekohase pädevuse ja nõuetekohaste kogemustega instruktorid ja hindajad ning
- (2) koolituse korraldamiseks kasutatakse sobivaid rajatisi ja vahendeid.

- e) Lennuvälja käitaja teeb järgmist:

- (1) säilitab käesolevale nõudele vastavuse tõendamiseks pädevuse, koolituse ja tasemekontrolli asjakohased andmed;
- (2) teeb need andmed asjaomase töötaja taotluse korral talle kättesaadavaks;
- (3) kui isik hakkab tööle uue tööandja juures, teeb töötaja andmed taotluse korral kättesaadavaks tema uuele tööandjale.

ADR.OR.D.020. Nõuded vahenditele

- a) Lennuvälja käitaja tagab, et tema töötajatel või lennuvälja käitamise ja hooldamise teenuseid osutavate allhankijate töötajatel on juurdepääs sobivatele ja asjakohastele vahenditele.
- b) Lennuvälja käitaja määrab lennuväljal sobivad alad, kus kooskõlas tehniliste juhenditega hoiustatakse lennuvälja kaudu veetavaid ohtlikke kaupu.

ADR.OR.D.025. Muude organisatsioonidega kooskõlastamine

Lennuvälja käitaja teeb järgmist:

- a) tagab, et lennuvälja juhtimissüsteem käsitleb lennuvälja käitavate või seal teenuseid osutavate muude organisatsioonide ohutusmenetluste kooskõlastamist ja nende arvesse võtmist;
- b) tagab, et sellised organisatsioonid kehtestavad ohutusprotseduurid, et vastata määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade nõuetele ning lennuvälja käsiraamatus sätestatud nõuetele.

ADR.OR.D.027. Ohutusprogrammid

Lennuvälja käitaja teeb järgmist:

▼ B

- a) kehtestab ohutust edendavad ja ohutusteabe vahetamise programmid ning rakendab ja juhib neid;
- b) julgustab lennuvälja käitavaid või lennuväljal teenuseid osutavaid organisatsioone nendes programmides osalema.

ADR.OR.D.030. Ohutusteade süsteem

- a) Lennuvälja käitaja kehtestab lennuvälja käitavate või seal teenuseid osutavate kõikide töötajate ja organisatsioonide kasutatava ohutusteade süsteemi ja rakendab seda, et edendada ohutust lennuväljal ja lennuvälja ohutut kasutamist.
- b) Kooskõlas punkti ADR.OR.D.005 alapunkti b alapunktiga 3 teeb lennuvälja käitaja järgmist:
 - (1) nõuab, et alapunktis a osutatud töötajad ja organisatsioonid kasutaksid kohustuslikuks õnnetustest, tõsistest intsidentidest ja vahejuhtumitest teatamiseks ohutusteade süsteemi;
 - (2) tagab, et ohutusteade süsteemi võib kasutada mis tahes selliste puuduste, vigade ja ohtude vabatahtlikuks teatamiseks, mis võivad mõjutada ohutust.
- c) Ohutusteade süsteem aitab kaitsta teataja isikuandmeid, soodustab vabatahtlikku teatamist ning võimaldab esitada teateid anonüümselt.
- d) Lennuvälja käitaja teeb järgmist:
 - (1) dokumenteerib kõik esitatud teated;
 - (2) vajaduse korral analüüsib ja hindab teateid, et lahendada ohutusprobleeme ja kindlaks määrata suundumusi;
 - (3) tagab, et ohutusprobleemi tekkimisel osalevad selliste teadete analüüsimisel kõik lennuvälja käitavad või seal teenuseid osutavad asjaomased organisatsioonid ning et rakendatakse kõiki kindlaksmääratud parandus- ja/või ennetusmeetmeid;
 - (4) vajaduse korral korraldab teate alusel uurimise ning
 - (5) hoidub vastavalt nn õiglase suhtumise põhimõtetele süüdistamisest.

ADR.OR.D.035. Andmete säilitamine

- a) Lennuvälja käitaja kehtestab nõuetekohase dokumenteerimissüsteemi, mis hõlmab kõiki määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade raames tehtavaid toiminguid.
- b) Andmete vorming sätestatakse lennuvälja käsiraamatus.
- c) Andmeid säilitatakse viisil, mis tagab nende kaitse kahjustuste, muutmise ja varguse eest.
- d) Andmeid säilitatakse vähemalt viis aastat, välja arvatud järgmisi andmeid:
 - (1) lennuvälja sertifitseerimise aluseid, kasutatavaid nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid ning lennuvälja või lennuvälja käitaja kehtivat sertifikaati (kehtivaid sertifikaate) säilitatakse sertifikaadi kehtivusaja jooksul;

▼B

- (2) kokkuleppeid muude organisatsioonidega säilitatakse nende kehtivusaja jooksul;
 - (3) lennuväljal kasutatavate lennuväljaseadmete või -süsteemide käsiraamatuid säilitatakse nende lennuväljal kasutamise aja jooksul;
 - (4) ohutushindamise aruandeid säilitatakse süsteemi, protseduuri või toimingu kasutusaja jooksul;
 - (5) töötajate koolituse, pädevuse ja tervise- ning tasemekontrolli andmeid säilitatakse vajaduse korral vähemalt neli aastat pärast töötaja töösuhte lõppemist või kuni pädev asutus on auditeerinud nende töövaldkonna;
 - (6) ohtude registri kehtiv versioon.
- e) Kõiki andmeid säilitatakse asjaomaste andmekaitsealaste õigusaktide kohaselt.

E ALAJAGU – LENNUVÄLJA KÄSIRAAMAT JA DOKUMENDID (ADR.OR.E)

ADR.OR.E.005. Lennuvälja käsiraamat

- a) Lennuvälja käitaja koostab lennuvälja käsiraamatu ja haldab seda.
- b) Lennuvälja käsiraamatu sisu kajastab sertifitseerimise aluseid ning vajaduse korral käesolevas osas ja ADR.OPS-osas sätestatud nõudeid ning ei tohi olla vastuolus sertifikaadi tingimustega. Lennuvälja käsiraamat sisaldab kogu teavet, mida on vaja lennuvälja, selle seadmete ning selle takistuste piirangu- ja kaitsepidade ning lennuväljaga seonduvate muude alade ohutuks kasutamiseks, käitamiseks ja hooldamiseks, või viitab sellele teabele.
- c) Lennuvälja käsiraamatu võib välja anda mitmes osas.
- d) Lennuvälja käitaja tagab, et kõikidel lennuvälja töötajatel ja kõikidel muudel organisatsioonil asjaomastel töötajatel on hõlbus juurdepääs nende tööülesannete ja kohustuste käsitlevatele lennuvälja käsiraamatu osadele.
- e) Lennuvälja käitaja teeb järgmist:
- (1) esitab pädevale asutusele lennuvälja käsiraamatu kavandatavad muudatused ja täiendused nende aspektide kohta, mis punkti ADR.OR.B.040 kohaselt nõuavad eelnevat heakskiitu, enne jõustumiskuupäeva, ning tagab, et need ei jõustu enne pädeva asutuse heakskiidu saamist, või
 - (2) esitab pädevale asutusele lennuvälja käsiraamatu kavandatavad muudatused ja täiendused enne jõustumiskuupäeva, kui lennuvälja käsiraamatu kavandatavate muudatuste ja täienduste korral nõutakse üksnes punkti ADR.OR.B.040 alapunkti d ja punkti ADR.OR.B.015 alapunkti b kohast pädevale asutusele teatamist.
- f) Olenemata alapunktist e võib juhul, kui muudatusi või täiendusi on vaja teha ohutuse huvides, kõnealused muudatused või täiendused viivitamata avaldada ja neid rakendada tingimusel, et nõutava heakskiidu saamiseks on esitatud taotlus.
- g) Lennuvälja käitaja teeb järgmist:
- (1) vaatab läbi lennuvälja käsiraamatu sisu, vajaduse korral ajakohastab ja muudab seda;
 - (2) teeb lennuvälja käsiraamatusse kõik pädeva asutuse nõutud muudatused ja täiendused;
 - (3) teatab kõikidele lennuvälja töötajatele ja muudele organisatsioonidele nende tööülesannete ja kohustustega seotud muudatused.

▼B

- h) Lennuvälja käitaja tagab muudest heakskiidetud dokumentidest ja nende muudatustest pärineva teabe nõuetekohase esitamise lennuvälja käsiraamatus. See nõue ei takista lennuvälja käitajal lennuvälja käsiraamatus rangemate nõuete ja protseduuride kasutamist.
- i) Lennuvälja käitaja tagab järgmise:
 - (1) lennuvälja käsiraamat koostatakse pädevale asutusele sobivas keeles;
 - (2) kõik töötajad suudavad lugeda ja mõista keelt, milles on kirjutatud nende tööülesandeid ja kohustusi käsitlevad lennuvälja käsiraamatu ja käitamisdokumentide osad.
- j) Lennuvälja käitaja tagab, et lennuvälja käsiraamat vastab järgmistele nõuetele:
 - (1) lennuvälja vastutav juht on selle allkirjastanud;
 - (2) see on avaldatud trükituna või elektroonilises vormingus ning seda on lihtne täiendada;
 - (3) lennuvälja käsiraamatus rakendatakse versioonihaldussüsteemi, millega tähistatakse käsiraamatu versioonid;
 - (4) käsiraamat järgib inimteguri põhimõtteid ning on koostatud viisil, mis hõlbustab selle ettevalmistamist, kasutamist ja täiendamist.
- k) Lennuvälja käitaja hoiab vähemalt ühte lennuvälja käsiraamatu täielikku kehtivat eksemplari lennuväljal ja teeb selle pädevale asutusele inspekteerimiseks kättesaadavaks.
- l) Lennuvälja käsiraamatu sisu on järgmine:
 - (1) üldosa;
 - (2) lennuvälja juhtimissüsteem ning töötajate kvalifikatsiooni ja koolitusega seotud nõuded;
 - (3) lennuvälja asukoha iseärasused;
 - (4) lennuvälja iseärasused, millest tuleb teatada aeronavigatsiooniteabe teenistusele ning
 - (5) lennuvälja käitamisprotseduuride, selle seadmete ja ohutusmeetmete iseärasused.

ADR.OR.E.010. Nõuded dokumentatsioonile

- a) Lennuvälja käitaja tagab juurdepääsu muudele nõutavatele dokumentidele ja nende muudatustele.
- b) Lennuvälja käitaja peab olema suuteline viivitusega jagama käitamisjuhendeid ja muud teavet.

IV LISA

Käitamisnõuded – lennuväljad (ADR.OPS-osa)

A-ALAJAGU – LENNUVÄLJAANDMESTIK (ADR.OPS.A)

ADR.OPS.A.005. Lennuväljaandmestik

Lennuvälja käitaja teeb vajaduse korral järgmist:

- a) määrab kindlaks ja dokumenteerib lennuvälja ja pakutavate teenuste asjakohased andmed ning haldab neid;
- b) pakub lennuvälja ja olemasolevate teenuste teavet kasutajatele, asjaomastele lennuliiklusteenuste ja aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajatele.

ADR.OPS.A.010. Nõuded andmekvaliteedile

Lennuvälja käitaja sõlmib ametlikud kokkulepped organisatsioonidega, kellega ta vahetab aeronavigatsioonilisi andmeid ja/või aeronavigatsiooniteavet.

- a) Lennuvälja käitaja esitab lennuvälja ja pakutavate teenuste kohta kõik asjakohased andmed kvaliteedi ja terviklikkuse nõudeid järgides.
- b) Lennuvälja ja pakutavate teenuste kohta asjakohaste andmete avaldamisel teeb lennuvälja käitaja järgmist:
 - (1) jälgib lennuvälja käitajalt pärinevaid ning asjaomaste lennuliiklusteenuste osutajate ja aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajate poolt edastatavaid asjakohaseid andmeid lennuvälja ja pakutavate teenuste kohta;
 - (2) teatab asjaomastele aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajatele mis tahes muudatustest, mida on vaja teha selleks, et tagada lennuvälja käitajalt pärinevate ning lennuvälja ja pakutavate teenuste käsitlevate andmete õigsus ja terviklikkus;
 - (3) teatab asjaomastele lennuliiklusteenuste osutajatele ja aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajatele lennuvälja käitajalt pärinevate avaldatud andmete ebatäpsustest või sobimatusest.

ADR.OPS.A.015. Lennuvälja käitajate ja aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajate vaheline koostöö

- a) Selleks et aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajad saaksid teavet, mille alusel on võimalik edastada ajakohastatud lennueelset teavet ning lennu ajal vajaminevat teavet, kehtestab lennuvälja käitaja korra asjaomastele aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajatele viivitusega järgmise teabe andmiseks:
 - (1) teave lennuvälja tingimuste, liikumisvõimetu õhusõiduki eemaldamise, pääste- ja tuletõrjeoperatsioonide ning visuaallähenedamise glissaadi indikaatorüsteemi kohta;
 - (2) teave lennuväljaga seotud rajatiste, teenuste ja navigatsioonivahendite olukorra kohta;
 - (3) mis tahes muu käitamise seisukohalt oluline teave.
- b) Enne aeronavigatsioonisüsteemis muudatuste tegemist võtab lennuvälja käitaja nõuetekohaselt arvesse aega, mida asjaomased aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajad vajavad asjakohase edastatava materjali koostamiseks, vormistamiseks ja väljastamiseks.

▼B**B-ALAJAGU – LENNUVÄLJA KÄITAMISEGA SEOTUD TEENUSED, VARUSTUS JA SEADMED (ADR.OPS.B)****ADR.OPS.B.001. Teenuste osutamine**

Käesoleva lisa B-alajaos nimetatud teenuseid osutab lennuvälja käitaja lennuväljal kas otseselt või kaudselt.

ADR.OPS.B.005. Lennuvälja hädaolukorra lahendamise kava koostamine

Lennuvälja käitaja kehtestab ja rakendab lennuvälja hädaolukorra lahendamise kava, mis:

- a) on kooskõlas õhusõidukite käitamisega ja muu lennuväljal toimuva tegevusega;
- b) võimaldab lennuväljal või selle ümbruses tekkinud hädaolukorra lahendamisel koordineerida asjaomaste organisatsioonide tegevust;
- c) sisaldab kava asjakohasuse korrapärase kontrollimise ja tulemuste läbivaatamise protseduure, et parandada selle tulemuslikkust.

ADR.OPS.B.010. Päästeteenistus ja tuletõrje

a) Lennuvälja käitaja tagab järgmise:

- (1) lennuväljal on olemas pääste- ja tuletõrjevahendid, seadmed ja teenistused;
- (2) õigeaegseks reageerimiseks on olemas sobiv varustus, kustutusvahendid ja piisav arv töötajaid;
- (3) päästetöötajad ja tuletõrjujad on saanud lennuvälja keskkonnas tegutsemiseks vajaliku väljaõppe, neil on nõuetekohane varustus ja pädevus;
- (4) kõik päästetöötajad ja tuletõrjujad, kes peavad vajaduse korral tegutsema lennundusega seotud hädaolukorras, tõendavad, et neil on oma konkreetsete ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks sobiv tervises seisund.

b) Lennuvälja käitaja kehtestab lennuvälja pääste- ja tuletõrjeteenistusega tegelevate töötajate koolitusprogrammi ja rakendab seda.

c) Lennuvälja käitaja rakendab jätkuva pädevuse tagamiseks korrapäraselt tasemekontrolli.

d) Lennuvälja käitaja tagab järgmise:

- (1) koolitusprogrammi rakendavad nõuetekohase pädevuse ja nõuetekohaste kogemustega instruktorid ja hindajad ning
- (2) koolituse korraldamiseks kasutatakse sobivaid rajatisi ja vahendeid.

e) Lennuvälja käitaja teeb järgmist:

- (1) säilitab käesolevale nõudele vastavuse tõendamiseks pädevuse, koolituse ja tasemekontrolli asjakohased andmed;
- (2) teeb need andmed asjaomase töötaja taotluse korral talle kättesaadavaks;
- (3) kui isik asub tööle uue tööandja juures, teeb taotluse korral töötaja andmed kättesaadavaks tema uuele tööandjale.

▼B

- f) Lennuvälja päästeteenistuse ja tuletõrjega tagatud ohutustaseme selline ajutine vähenemine, mis on tekkinud ettenägematute asjaolude tõttu, ei vaja pädeva asutuse eelnevat heakskiitu.

ADR.OPS.B.015. Liiklusala ja seonduvate rajatiste jälgimine ja inspekteerimine

- a) Lennuvälja käitaja jälgib liiklusala ja selle rajatiste olukorda ning teatab käitamisel olulistest ajutist või alalist laadi probleemidest asjaomastele lennuliiklus-teenuste osutajatele ja aeronavigatsiooniteabe teenuse osutajatele.

- b) Lennuvälja käitaja inspekteerib liiklusala ja selle rajatise korrapäraselt.

ADR.OPS.B.020. Elusloodusest tulenevate ohtude vähendamine

Lennuvälja käitaja teeb järgmist:

- a) hindab elusloodusest tulenevaid ohte lennuväljal ja selle ümbruses;
- b) kehtestab vahendid ja protseduurid, millega minimeerida lennuväljal uluki ja õhusõiduki kokkupõrke ohtu;
- c) teatab asjaomasele asutusele, kui elusloodusest tulenevate ohtude hindamine näitab, et lennuvälja ümbruse tingimused süvendavad elusloodusest tulenevaid ohte.

ADR.OPS.B.025. Sõidukite liiklus

Lennuvälja käitaja kehtestab protseduurid kõikide liiklusosal tegutsevate sõiduki-juhtide koolituse, hindamise ja nende liiklusalale lubamise kohta, ning rakendab neid.

ADR.OPS.B.030. Lennuvälja maapealse liikluse juhtimise ja kontrollisüsteem

Lennuvälja käitaja tagab, et lennuväljal rakendatakse lennuvälja maapealse liikluse juhtimise ja kontrollimise süsteemi.

ADR.OPS.B.035. Lennuvälja käitamine talvetingimustes

Lennuvälja käitaja tagab vahendid ja protseduurid lennuvälja ohutuks käitamiseks talvetingimustes ning kõnealuste vahendite ja protseduuride rakendamise.

ADR.OPS.B.040. Lennuvälja töö öösel

Lennuvälja käitaja tagab vahendid ja protseduurid lennuvälja ohutuks tööks öösel ning kõnealuste vahendite ja protseduuride rakendamise.

ADR.OPS.B.045. Lennuvälja käitamine piiratud nähtavuse korral

- a) Lennuvälja käitaja tagab vahendid ja protseduurid lennuvälja ohutuks käitamiseks piiratud nähtavuse korral ning kõnealuste vahendite ja protseduuride rakendamise.

- b) Piiratud nähtavuse protseduurid peab pädev asutus olema eelnevalt heaks kiitnud.

ADR.OPS.B.050. Lennuvälja käitamine halva ilma korral

Lennuvälja käitaja tagab vahendid ja protseduurid lennuvälja ohutuks käitamiseks halva ilma korral ning kõnealuste vahendite ja protseduuride rakendamise.

▼B**ADR.OPS.B.055. Kütuse kvaliteet**

Lennuvälja käitaja kontrollib, et õhusõidukite kütust säilitavad ja väljastavad organisatsioonid kasutavad protseduure, mis tagavad õhusõidukite varustamise puhta ja nõuetekohase kütusega.

ADR.OPS.B.065. Visuaalseadmed ja lennuvälja elektrisüsteemid

Lennuvälja käitaja rakendab protseduure, millega tagatakse lennuvälja visuaalseadmete ja elektrisüsteemide nõuetekohane toimimine.

ADR.OPS.B.070. Tööohutus lennuväljal

a) Lennuvälja käitaja kehtestab protseduurid ja rakendab neid, et tagada järgmine:

- (1) töötamine lennuväljal ei kahjusta õhusõidukite ohutust;
- (2) lennuvälja käitamisprotseduurid ei kahjusta tööohutust lennuväljal.

ADR.OPS.B.075. Lennuvälja kaitse

a) Lennuvälja käitaja jälgib lennuväljal ja selle ümbruses järgmist:

- (1) sertifitseerimisaluste kohaselt kehtestatud takistuste piirangu- ja kaitsepiindu ning lennuväljaga seonduvaid muid pindu ja alasid, et võtta enda pädevuse raames nende pindadele ja aladele tungimisega seonduvate riskide leevendamiseks asjakohaseid meetmeid;
- (2) takistuste valgustust ja märgistust, et vajaduse korral oma pädevuse raames meetmeid võtta;
- (3) inimtegevuse ja maakasutusega seotud riske, et vajaduse korral oma pädevuse raames meetmeid võtta.

b) Lennuvälja käitaja kehtestab protseduurid, et leevendada jälgitavatel aladel takistuste püstitamisega, nende alade arendamisega ja muu tegevusega seotud riske, mis võivad mõjutada lennuväljalt käitatavate või sinna saabuvate või sealt väljuvate õhusõidukite ohutut käitamist.

ADR.OPS.B.080. Sõidukite ja muude liikuvate objektide valgustus ja märgistus

Lennuvälja käitaja tagab, et lennuvälja liiklusalal asuvad sõidukid ja muud liikuvad objektid, välja arvatud õhusõidukid, on märgistatud ja ka valgustatud, kui neid sõidukeid kasutatakse öösel või piiratud nähtavuse korral. Sellest piirangust võib vabastada õhusõidukeid teenindavad seadmed ja üksnes perroonil kasutatavad sõidukid.

ADR.OPS.B.090. Lennuvälja viitekoodi tähega tähistatavatest õhusõidukitest suuremate õhusõidukite käitamine lennuväljal

a) Lennuvälja käitaja võib pädeva asutuse eelneval heakskiidul lubada lennuvälja sertifikaadi tingimustes sätestatud planeeringu parameetritest tuleneva viitekoodi tähega tähistatavatest õhusõidukitest suurematel õhusõidukitel kasutada lennuvälja või selle alasid ka muul juhul kui hädaolukorras.

b) Alapunkti a nõuetele vastamise tõendamisel kohaldatakse punkti ADR.OR.B.040 sätteid.

▼B**C ALAJAGU – LENNUVÄLJA HOOLDUS (ADR.OPS.C)****ADR.OPS.C.005. Üldosa**

Selleks et lennuvälja rajatised vastaksid määruse (EÜ) nr 216/2008 Va lisas sätestatud olulistele nõuetele, kehtestab lennuvälja käitaja lennuvälja rajatiste hooldamiseks hooldusprogrammi, mis vajaduse korral sisaldab ennetavat hool-dust, ja rakendab seda.

ADR.OPS.C.010. Kattematerjalid, muu pinnakate ja äravool

a) Lennuvälja ennetava ja parandava hooldusprogrammi osana kontrollib lennu-välja käitaja kogu liiklusala pinda, sealhulgas kattematerjale (rajad, ruleerimis-teed ja perroonid), piirnevaid alasid ja äravoolu, ning hindab regulaarselt nende olukorda.

b) Lennuvälja käitaja teeb järgmist:

- (1) hooldab kogu liiklusala pinda, et vältida ja kõrvaldada lahtisi esemeid/-võõrkehi, mis võiksid kahjustada õhusõidukeid või nende süsteemide käitamist;
- (2) hooldab radade, ruleerimisteede ja perroonide pinda, et vältida ohtlike kahjustuste tekkimist;
- (3) võtab hooldusalaseid parandusmeetmeid, kui kogu puhta raja või selle osa haardetegur on alla haardetaseme miinimumi. Selliste mõõtmiste sagedus peab olema raja pinna haardeteguri muutumistrendi määramiseks piisav.

ADR.OPS.C.015. Visuaalseadmed ja lennuvälja elektrisüsteemid

Valgustus- ja märgistussüsteemi kasutatavuse, töökindluse ja nõuetelevastavuse tagamiseks kehtestab lennuvälja käitaja visuaalseadmete ja elektrisüsteemide parandava ja ennetava hoolduse süsteemi ning tagab selle rakendamise.